

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 2

ΟΜΑΔΑ Θ4

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΕΡΚΟΥΡΙΑΔΗΣ	ΑΜ:1066637
ΜΑΡΙΟΣ-ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ	ΑΜ:1066488
ΣΩΤΗΡΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΑΜ:1066487
ΑΛΕΞΙΑ ΣΟΥΒΑΛΙΩΤΗ	ΑΜ:1066597
ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΠΕΝΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ	ΑΜ:1066635
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΝΤΕΛΛΑΣ	ΑΜ:1070511

Σκοπός της άσκησης

Η μελέτη και η λειτουργία του μονοφασικού μετασχηματιστή εν κενώ, όταν βραχυκυκλώνεται το δευτερεύον και υπό φορτίο. Η μέτρηση και σχεδίαση αντίστοιχων χαρακτηριστικών καμπύλων. Η μελέτη του τριφασικού μετασχηματιστή στις διάφορες λειτουργίες και συνδεσμολογίες του.

Πριν την έναρξη της προσομοίωσης σημειώνουμε ότι για την μονοφασικό μετασχηματιστή ίσχυουν τα παρακάτω και ονομαστικά μεγέθη: $V_{1N}=230V$ $V_{2N}=115V$ $S_N=4KVA$

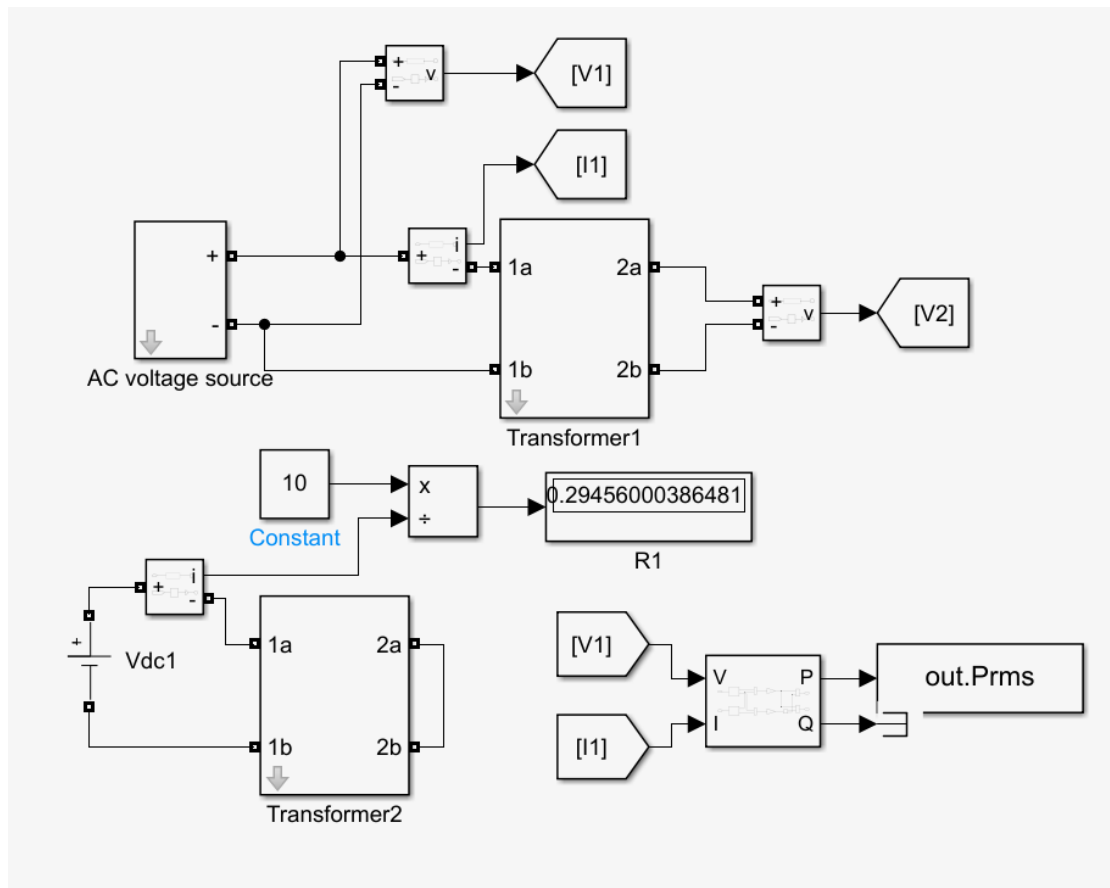
ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ

5.1 Λειτουργία εν κενώ

Πραγματοποιούμε την συνδεσμολογία εν κενώ και να μεταβάλλουμε την τάση του πρωτεύοντος από 0 έως $1,2 \cdot V_n = 1,2 \cdot 230 = 276V$ με βήμα των 20 V και μετράμε ρεύμα στο πρωτεύον (I_{10}) την τάση στο δευτερεύον (V_{20}) και την πραγματική ισχύ του πρωτεύοντος (P_{10}).

Έχουμε ανοιχτοκυκλωμένο το δευτερεύον και τροφοδοτούμε το πρωτεύον με πηγή εναλασσόμενης τάσης η οποία αλλάζει το πλάτος τροφοδοσίας κάθε 4 δευτερόλεπτα.

Είναι χρήσιμο να υπολογίσουμε και την αντίσταση γεγονός το οποίο επιτυγχάνεται με την χρήση DC τάσης ώστε να μην έχουμε μεταβαλλόμενη ροή και ο λόγος V/I να δίνει την ωμική αντίσταση των τυλιγμάτων.

Κάνοντας την εξομοίωση για 4 δευτερόλεπτα έτσι ώστε να έχουμε μόνιμη κατάσταση βρίσκουμε τα παρακάτω:

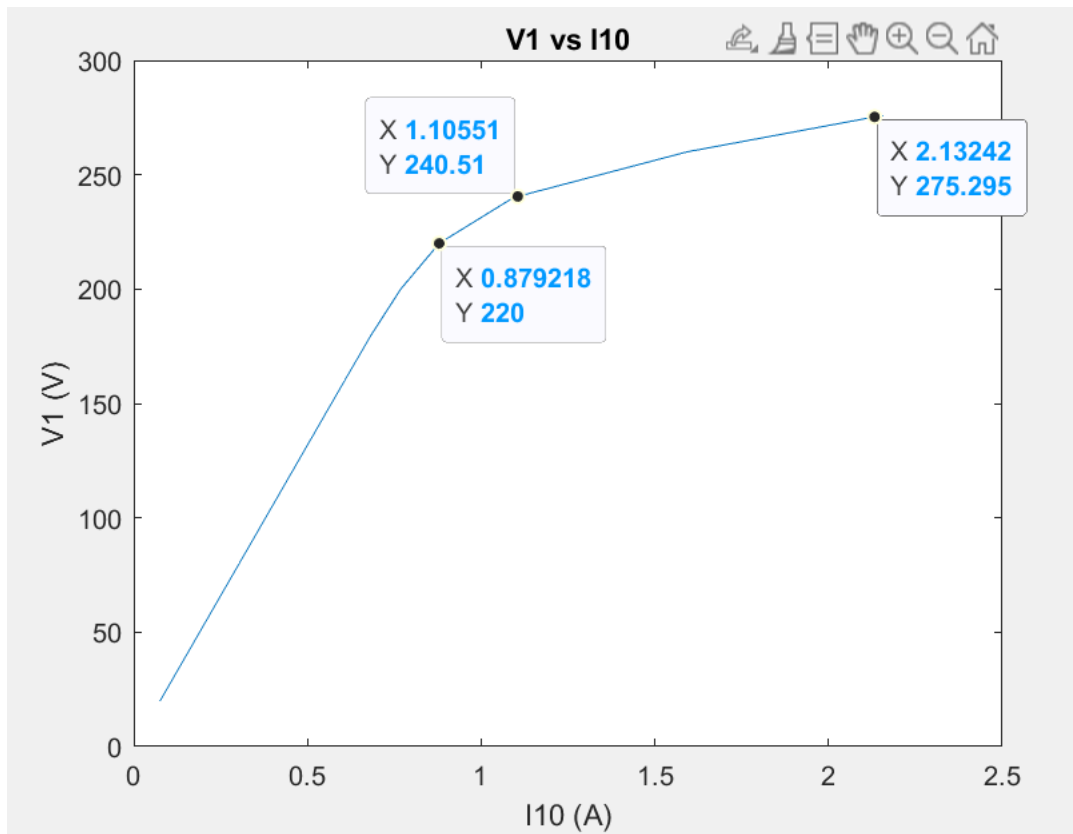
V1	I10	V20	P10
20.0	0.07	10.5	0.8
40.0	0.15	21.1	3.4
60.0	0.22	31.8	7.6
80.0	0.30	42.4	13.6
100.0	0.37	52.9	21.3
120.0	0.45	63.6	30.6
140.0	0.53	74.1	41.6
160.0	0.60	84.7	54.4
180.0	0.68	95.3	68.8
200.0	0.76	105.9	85.0
220.0	0.87	116.5	102.9
230.0	0.98	121.8	112.5
240.0	1.09	127.1	122.5
260.0	1.59	137.6	144.0
276.0	2.15	146.0	162.7

Πίνακας 1: Μετρήσεις εν κενώ

Υπολογισμός των ζητούμενων παραμέτρων και απεικόνιση γραφικών
παραστάσεων:

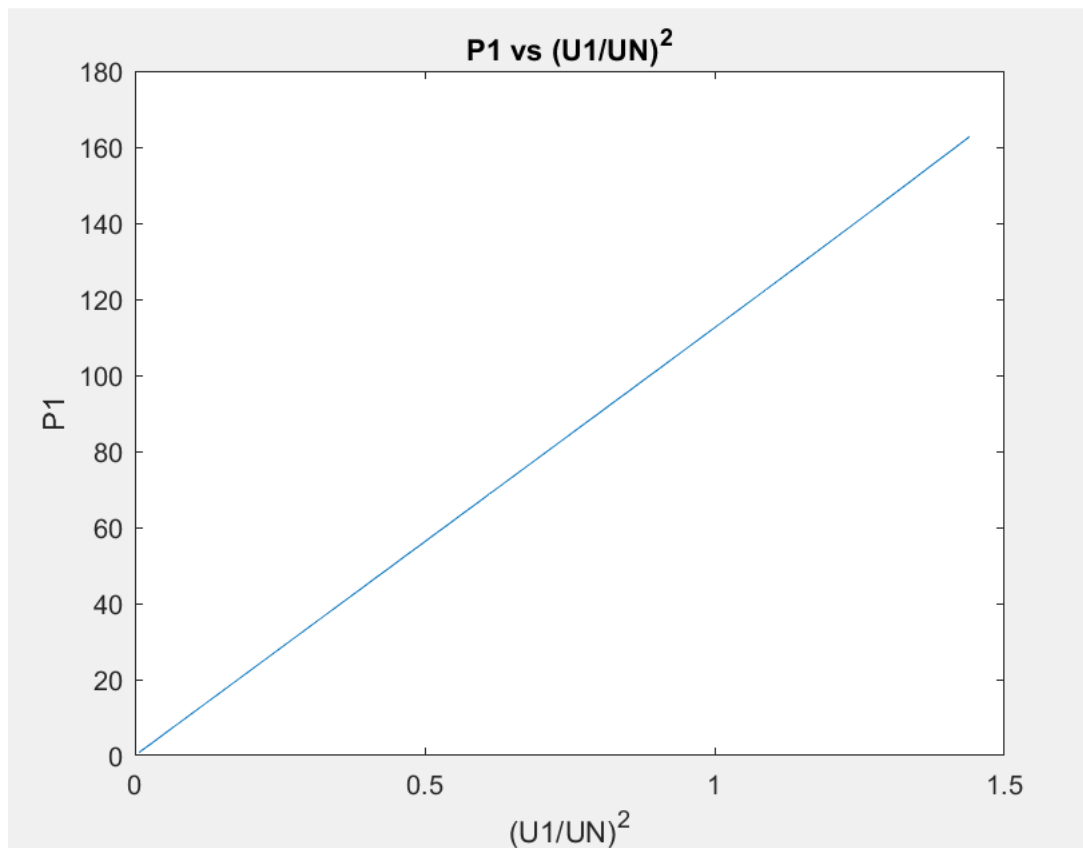
<i>V1/V2</i>	<i>cos(φ0)</i>	<i>Pcu</i>	<i>PFe</i>	<i>IFe</i>	<i>I1μ</i>	<i>I10/I1N</i>	<i>PFe/PN</i>
1.887	0.56	0.002	0.85	0.042	0.062	0.004	0.0002
1.887	0.56	0.006	3.39	0.084	0.126	0.008	0.0008
1.887	0.56	0.015	7.64	0.127	0.188	0.013	0.0019
1.887	0.56	0.027	13.58	0.169	0.251	0.017	0.0033
1.887	0.56	0.042	21.22	0.212	0.314	0.021	0.0053
1.887	0.56	0.061	30.56	0.254	0.377	0.026	0.0076
1.887	0.56	0.083	41.59	0.297	0.440	0.030	0.0103
1.887	0.56	0.108	54.33	0.339	0.503	0.034	0.0135
1.887	0.56	0.137	68.76	0.381	0.567	0.039	0.0171
1.887	0.55	0.173	84.88	0.424	0.640	0.044	0.0212
1.887	0.53	0.227	102.70	0.466	0.745	0.050	0.0256
1.887	0.47	0.351	122.19	0.509	0.966	0.062	0.0305
1.888	0.34	0.746	143.32	0.551	1.493	0.091	0.0358
1.889	0.27	1.371	161.40	0.585	2.076	0.124	0.0403

Πίνακας 2: Υπολογισμοί εν κενώ

Διάγραμμα $V_1=f(I_{10})$

Παρατηρούμε ότι η τάση αυξάνεται γραμμικά με το ρεύμα μέχρι ένα σημείο όπου το ρεύμα αυξάνεται γρηγορότερα γεγονός που οφείλεται στον κορεσμό του πυρήνα του μετασχηματιστή.

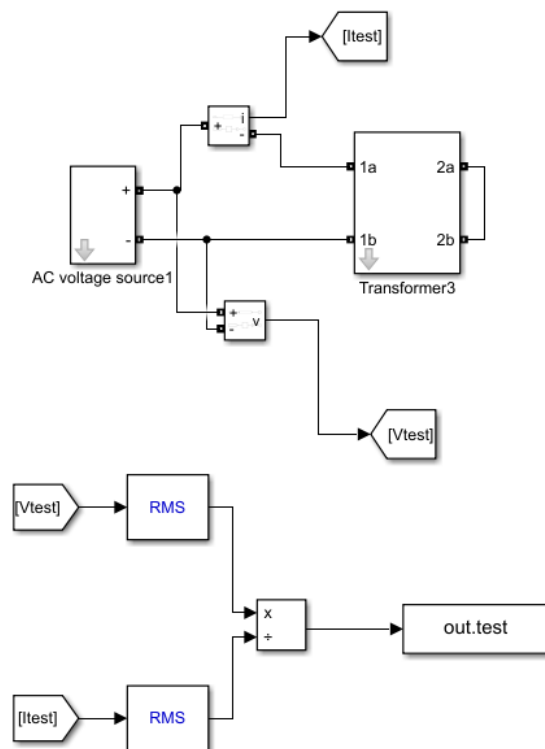

Διάγραμμα $P1=f((V1/V1N)^2)$

Παρατηρούμε την γραμμική σχέση τους όπως και θα περιμέναμε καθώς ισχύει $P_{fe} = \frac{V_1^2}{R_{fe}}$.

5.2 Λειτουργία βραχυκυκλώματος

Πραγματοποιούμε την παρακάτω συνδεσμολογία για να εξετάσουμε την λειτουργία βραχυκυκλώματος:

Μεταβάλλουμε τη τάση από 0 μέχρι την τιμή που θα δώσει ονομαστικό ρεύμα. Για να το κάνουμε αυτό πρέπει πρώτα να υπολογίζουμε την Z_k η οποία υπολογίζεται από τον παραπάνω λόγο V_{test}/I_{test} αμελώντας τον κλάδο που περιλαμβάνει τις απώλειες πυρήνα και την επαγωγή μαγνήτισης και το αποτέλεσμα είναι ίση με 0.7697 όπως φαίνεται παρακάτω ($Z_k = R1K + X2K$, $R1K = R1 + R2'$, $X1K = X1 + X2'$).

3.5555	0.7697
4.0000	0.7697
4.0000	0.7697
4.0000	0.7697
4.0000	0.7697
4	0.7697

Επομένως μεταβάλλουμε την τάση μέχρι την τιμή **$Z_k \cdot I_{1N} = 13.35V$** και προκύπτουν τα ακόλουθα διαγράμματα και οι ακόλουθες μετρήσεις. (Τα

διαγράμματα απεικονίζουν τις RMS τιμές των ζητούμενων μεγεθών για κατάλληλο χρονικό διάστημα)

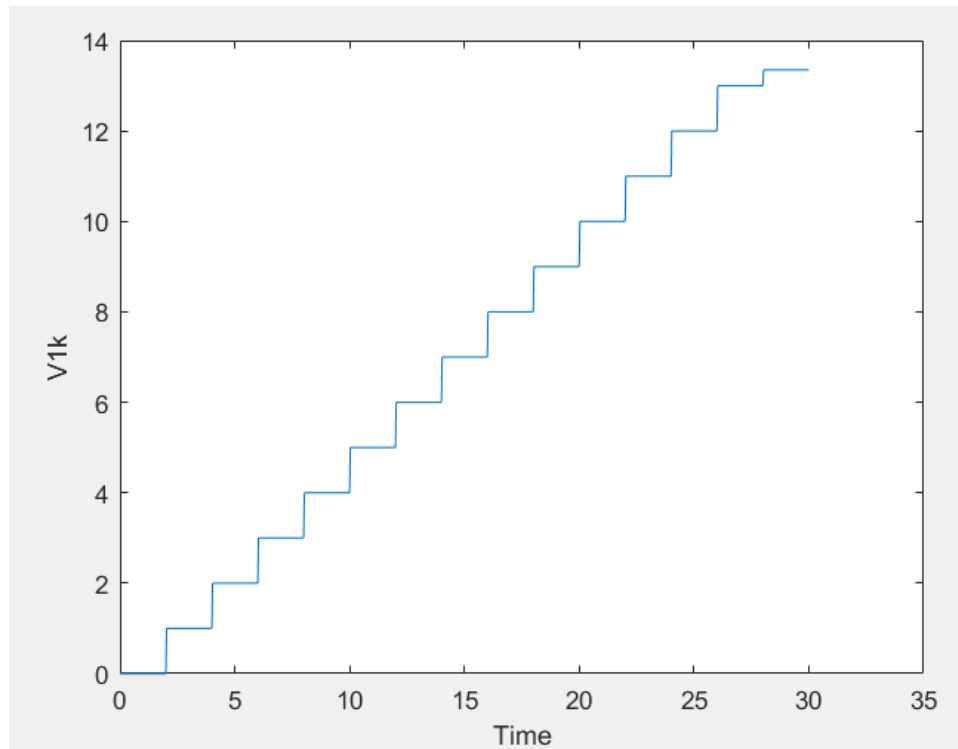

Fig5.2.1 Διάγραμμα Χρόνου/Τάσης V1k(RMS)

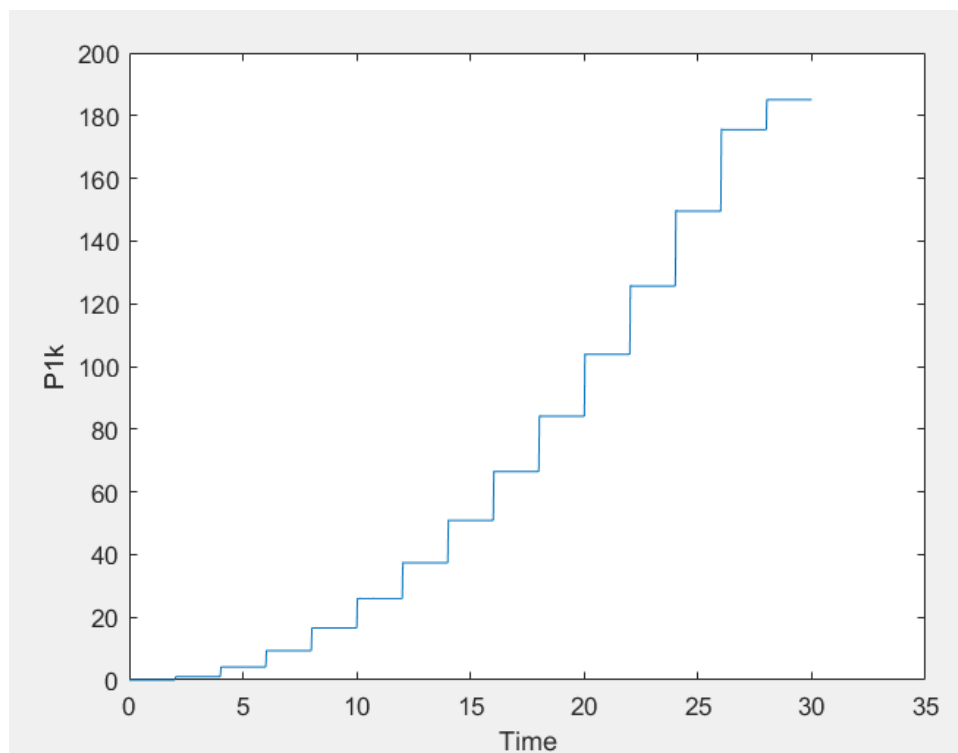

Fig5.2.1 Διάγραμμα Χρόνου/Ισχύος P1k

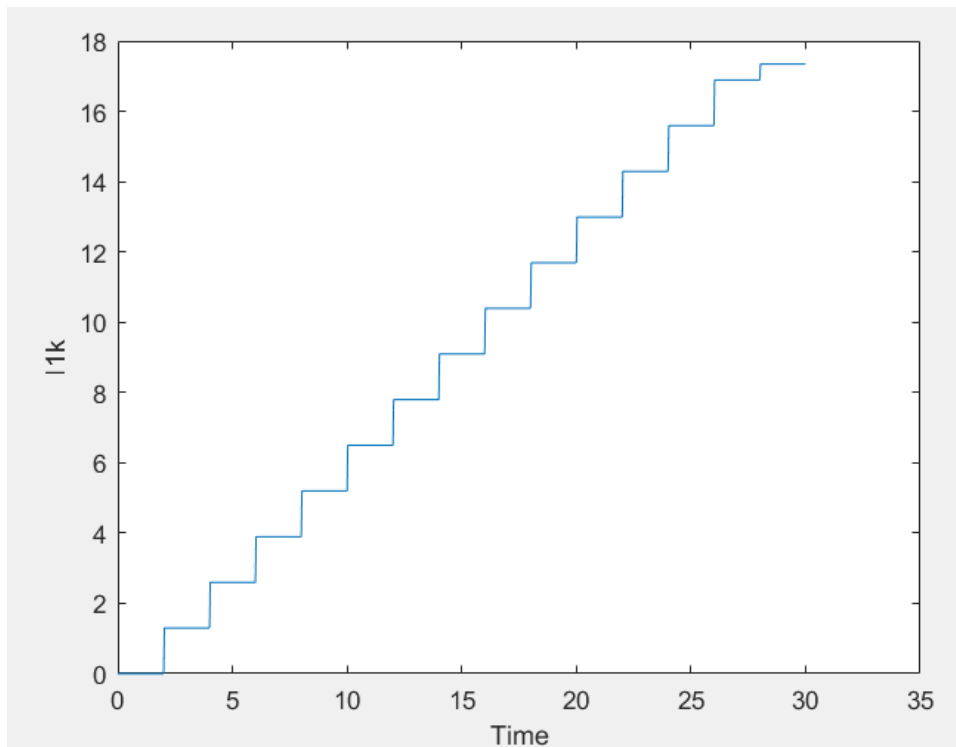
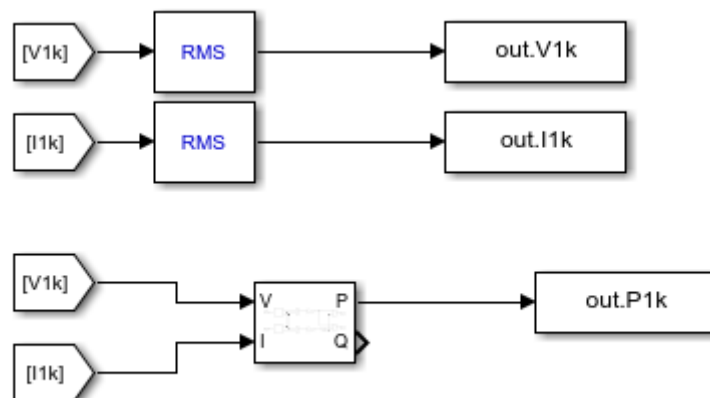

Fig5.2.1 Διάγραμμα Χρόνου/Ρεύματος I1k (RMS)

Τα διαγράμματα υλοποιήθηκαν με plot στο command window των κατάλληλων μεταβλητών και παρουσιάζονται μια φορά για να δείξουν την ορθότητα της ανάθεσης τιμών στην είσοδο για κατάλληλο χρονικό διάστημα. Σε όλες τις άλλες ασκήσεις παρουσιάζονται μόνο οι μετρήσεις των rms τιμών εκτός από όπου απαιτούνται διαγράμματα .

I1k(A)	V1k(V)	P1k(W)
0	0	0
1.29917	1	1.03854
2.59833	2	4.15414

3.8975	3	9.34682
5.19666	4	16.6166
6.49583	5	25.9634
7.79499	6	37.3873
9.09416	7	50.8882
10.3933	8	66.4663
11.6925	9	84.1214
12.9917	10	103.854
14.2908	11	125.623
15.59	12	149.549
16.8891	13	175.512
17.3439	13.35	185.09

Πίνακας 2.Μετρήσεις σε Βραχυκύκλωμα.

Από τα αποτελέσματα που μας έδωσαν οι μετρήσεις υπολογίζουμε και τα παρακάτω:

$$\text{Ωμική αντίσταση : } R1k = \frac{P1k}{I1k^2}$$

$$\text{Επαγωγική αντίσταση βραχυκυκλώσεως : } X1k = \sqrt{(Z1k^2 - R1k^2)}$$

$$\text{Σχετική ωμική τάση : } uR = \frac{R1k \cdot I1N}{V1N}$$

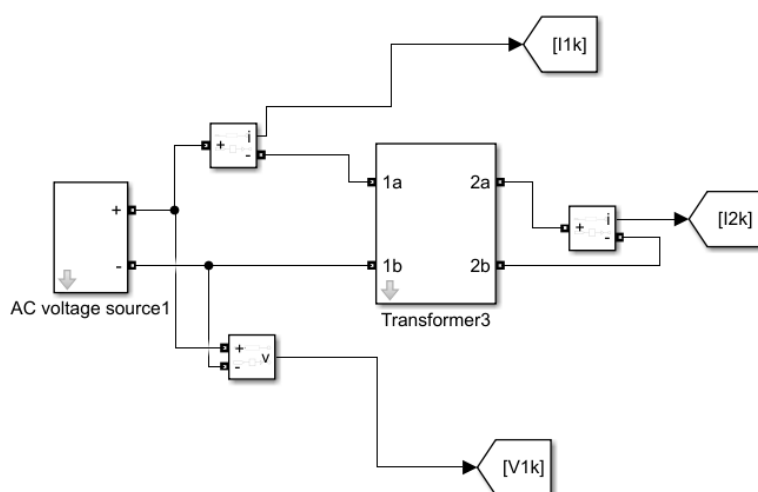
$$\text{Σχετική επαγωγική τάση : } ux = \frac{X1k \cdot I1N}{V1N}$$

$$\text{Σχετική τάση βραχυκυκλώσεως : } uk = \sqrt{uR^2 + ux^2}$$

<i>R1k</i>	<i>X1k</i>	<i>Uk</i>	<i>uR</i>	<i>ux</i>	<i>cosφκ</i>
0.61530	0.46243	0.05820	0.04652	0.03497	0.79940

Σημειώνουμε ότι οι τιμές προκύπτουν ίδιες για κάθε RMS τιμή της τάσης εισόδου για αυτό και εμφανίζονται μια φορά (το οποίο είναι πιθανό να μη συνέβαινε με μη ιδανικά όργανα μέτρησης).

5.3 Βραχυκύκλωμα μέσω αμπερομέτρου

Πραγματοποιείται η παραπάνω συνδεσμολογία. Επειδή το αμπερόμετρο στη matlab είναι ιδανικό η εσωτερική του αντίσταση θα είναι μηδενική οπότε έχουμε ουσιαστικά τις ίδιες συνθήκες με πριν.

Μεταβάλλουμε τώρα την τάση μέχρι το ρεύμα να φτάσει την τιμή $1.2 \cdot I_{2N}$. Παρόμοια με πριν υπολογίζουμε την τιμή της τάσης τότε να είναι 16.06V και παίρνουμε τα παρακάτω

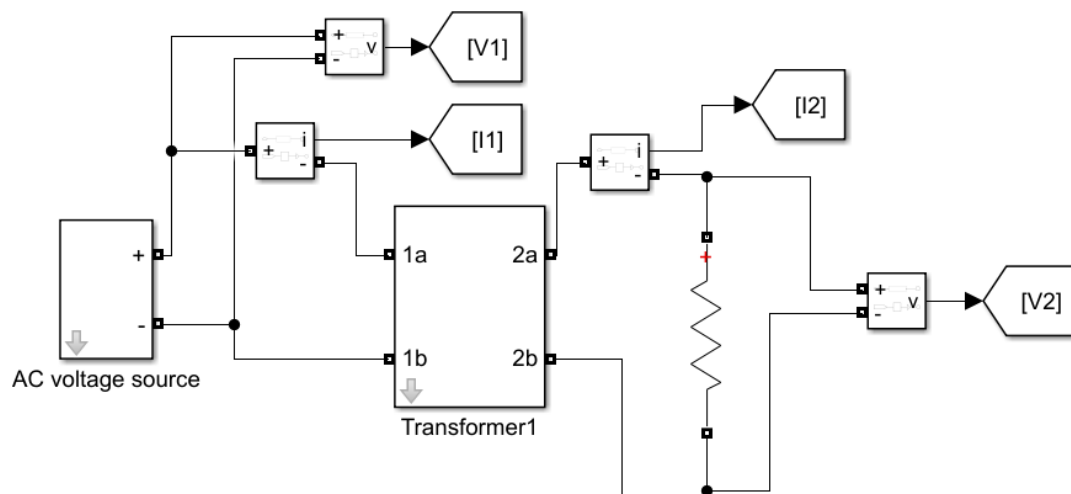
$I1k(A)$	$V1k(V)$	$I2k(A)$
0	0	0
1.29917	1	2.44563
2.59833	2	4.89126
3.8975	3	7.3369
5.19666	4	9.78253
6.49583	5	12.2282
7.79499	6	14.6738
9.09416	7	17.1194
10.3933	8	19.5651
11.6925	9	22.0107
12.9917	10	24.4563
14.2908	11	26.9019
15.59	12	29.3476
16.8891	13	31.7932
18.1883	14	34.2388
19.4875	15	36.6845
20.7866	16	39.1301
20.8646	16.06	39.2768

Πίνακας 3. Μετρήσεις βραχυκυκλώματος μέσω αμπερόμετρου

Η τιμή του λόγου $I2k/I1k$ προκύπτει πάντα ίση με 1.882 γεγονός που είναι λογικό αφού είναι σχεδόν ίσος με 2 που είναι ο λόγος των σπειρών των 2 τυλιγμάτων (λόγος μετασχηματισμού). Το μικρό σφάλμα οφείλεται στην ύπαρξη του ρεύματος μαγνήτισης και του ρεύματος που σχετίζεται με τις απώλειες σιδήρου. Τέλος παρατηρούμε ότι ο λόγος αυτός είναι ίδιος με τον λόγο $V1N/V20$.

5.4 Φόρτιση

5.4.1 Καθαρά ωμικό φορτίο

Το μοντέλο .slx της simulink

Διατηρούμε σταθερή την τάση του πρωτεύοντος στην ονομαστική της τιμή 230 V, και υπολογίζουμε την τιμή ονομαστικού ρεύματος στο δευτερεύον: $I2N = \frac{P2N}{U2N} = \frac{4000}{115} = 34.7826 \text{ A}$. Θα μετρήσουμε τα $U1$, $U2$, $I1$, $I2$, $P1$, $P2$ για κάθε τιμή του $I2$, το οποίο θα μεταβάλλουμε από το 0 έως το $1,2 \cdot I2N$ με βήμα $0,1 \cdot I2N$.

Με τον παρακάτω κώδικα, υπολογίσαμε προσεγγιστικά τις τιμές του ωμικού φορτίου R που θα συνδέσουμε στο δευτερεύον για τις επιθυμητές μεταβολές του I_2 .

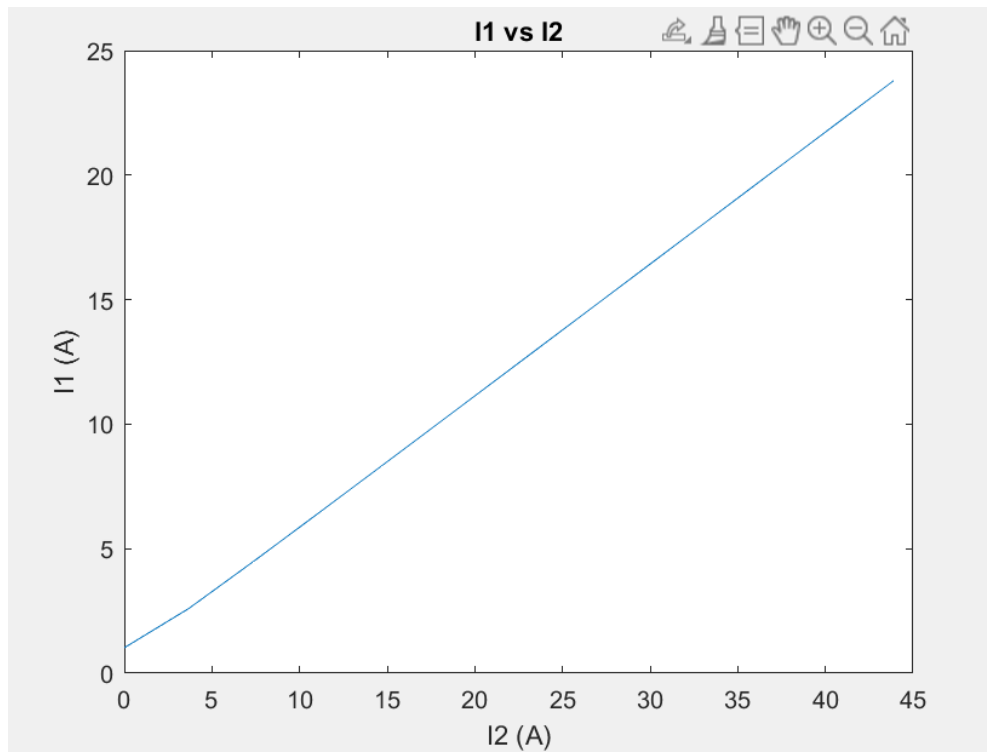
```
%polynomial to var R
Xk =0.46243;
Rk = 0.6153;
V1n =230;
I2n = 17.3913 %anigmeno

R_vals = [1000000];
for i = 0.1:0.1:1.2
    poly = [1 2*Rk (Rk^2 + Xk^2 - (V1n/(i*I2n))^2)];
    r = roots(poly);
    for j = 1:length(r)
        if r(j) > 0
            R_val = r(j);
        end
    end
    R_vals = [R_vals; R_val];
end
R_vals = R_vals/4;
```

Λύνουμε το ισοδύναμο κύκλωμα μονοφασικού, αγνοώντας τις R_{fe} , X_h καθώς οι τιμές R που προκύπτουν είναι αρκετά μικρές. Για αυτόν τον λόγο παρατηρούμε μία αύξηση κατά περίπου 5% στο ρεύμα του δευτερεύοντος σχετικά με τις αναμενόμενες τιμές του I_2 .

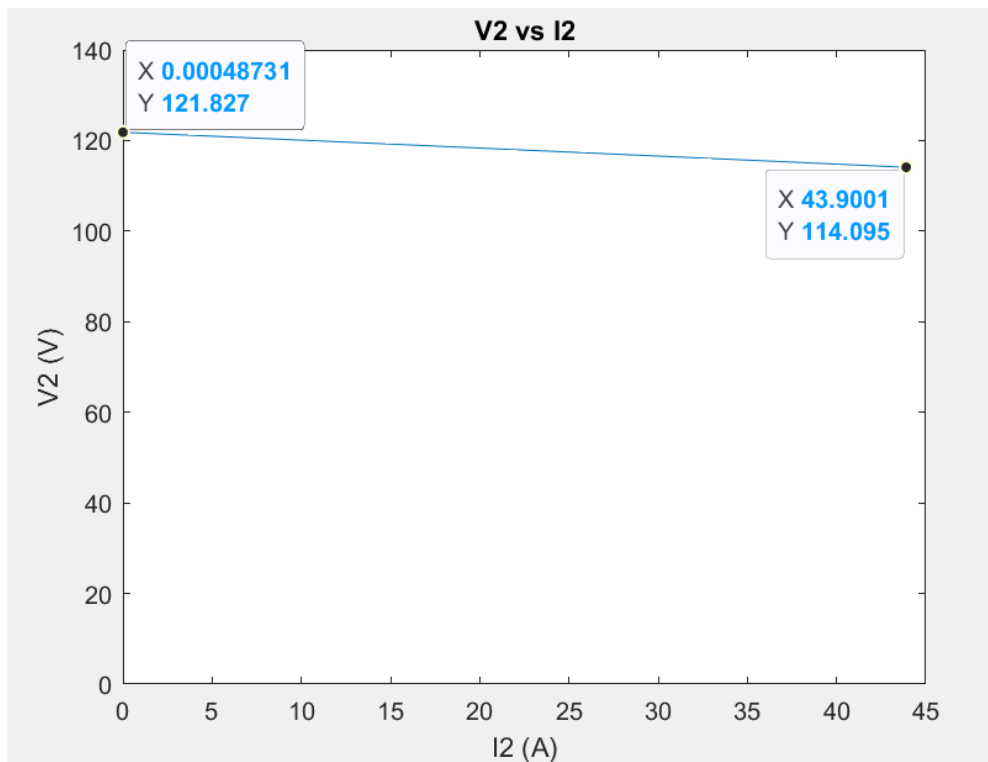
$R (\Omega)$	$V_1 (V)$	$V_2 (V)$	$I_1 (A)$	$I_2 (A)$	$P_1 (W)$	$P_2 (W)$
250.000	230.0	121.8	1.02	0.00	112.6	0.0
32.91	230.0	121.1	2.60	3.68	561.2	446.2
16.38	230.0	120.5	4.48	7.36	1009.3	887.3
10.87	230.0	119.9	6.40	11.03	1456.8	1323.1
8.11	230.0	119.2	8.33	14.70	1903.7	1753.7
6.46	230.0	118.6	10.27	18.36	2350.1	2179.0
5.36	230.0	117.9	12.20	22.03	2795.8	2599.1
4.57	230.0	117.3	14.14	25.68	3240.8	3013.9
3.98	230.0	116.6	16.07	29.33	3685.2	3423.4
3.52	230.0	116.0	18.01	32.98	4128.8	3827.7
3.15	230.0	115.3	19.94	36.62	4571.7	4226.6
2.85	230.0	114.7	21.86	40.26	5013.9	4620.3
2.66	230.0	114.0	23.79	43.90	5455.3	5008.7

Πίνακας 4. Μετρήσεις για καθαρά ωμικού φορτίου

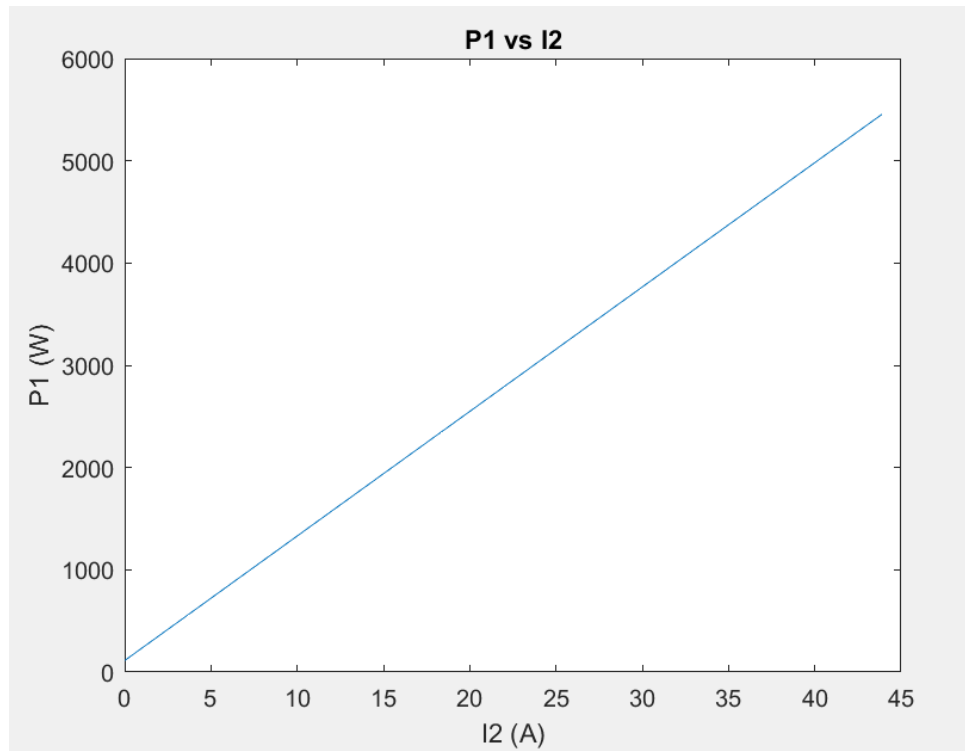
Διάγραμμα I1 RMS / I2 RMS

Παρατηρείται γραμμική σχέση ανάμεσα στο ρεύμα πρωτεύοντος I1 και δευτερεύοντος I2, πράγμα αναμενόμενο αφού συνδέονται με τον λόγο μετασχηματισμού $\frac{I_1}{I_2} = \frac{w_2}{w_1}$.

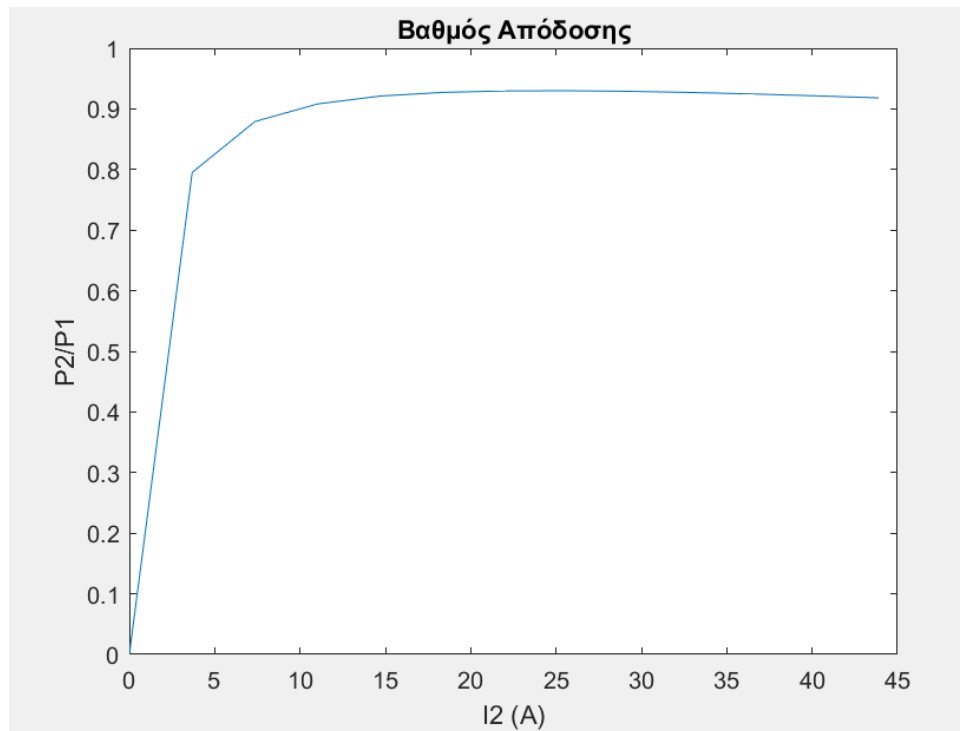
Διάγραμμα I2 RMS / V2 RMS

Παρατηρούμε ότι η τάση του δευτερεύοντος μειώνεται γραμμικά, με μικρή κλίση, επειδή αν και κρατάμε την V1 σταθερή (άρα, εξαιτίας του λόγου μετασχηματισμού, θα έπρεπε και η V2 να μένει σταθερή) αυξάνοντας το ρεύμα, αυξάνονται και οι σχετικές ωμικές και επαγωγικές τάσεις, μειώνοντας έτσι την V2.

Διάγραμμα P1 RMS / I2 RMS

Εφόσον κρατάμε την V1 σταθερή, και δεν υπάρχει αντίσταση μεταβλητή με ρεύμα (δηλαδή εφόσον $I_m < 1$ A, θα αναφερθούμε παρακάτω σε αυτό) παρατηρείται γραμμική σχέση η οποία προκύπτει από τον τύπο $P1 = V1 * I1 * \cos\varphi$ (τα ρεύματα I1, I2 συνδέονται με τον λόγο μετασχηματισμού)

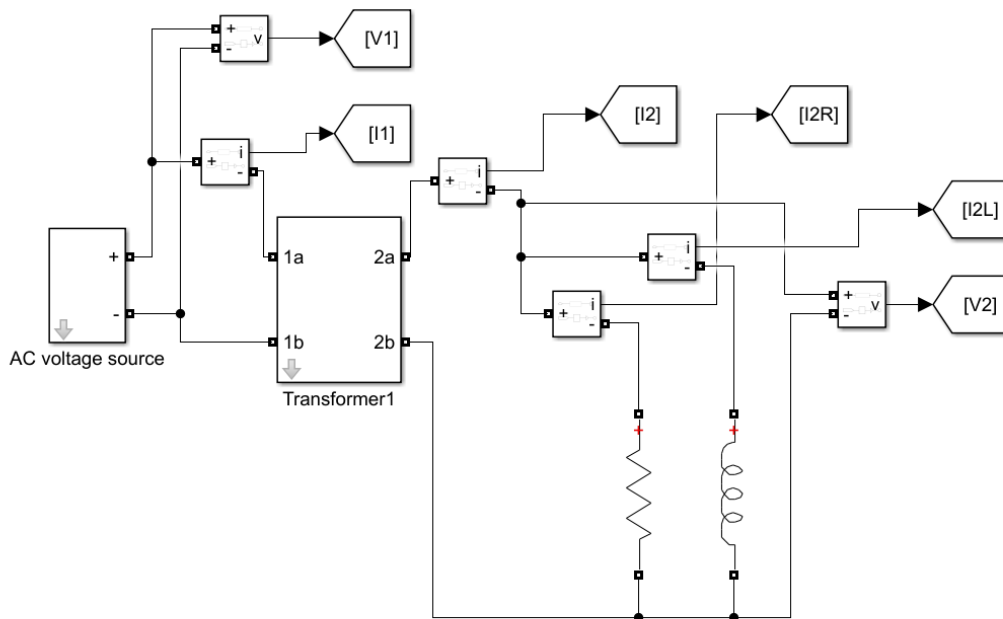

Διάγραμμα I_2 RMS / Βαθμός Απόδοσης

Παρατηρούμε ότι ο βαθμός απόδοσης αυξάνεται πολύ γρήγορα για μικρές τιμές του I_2 , και ότι για $I_2 > 0.5 \cdot I_{2N}$ μεγιστοποιείται και μένει σταθερός.

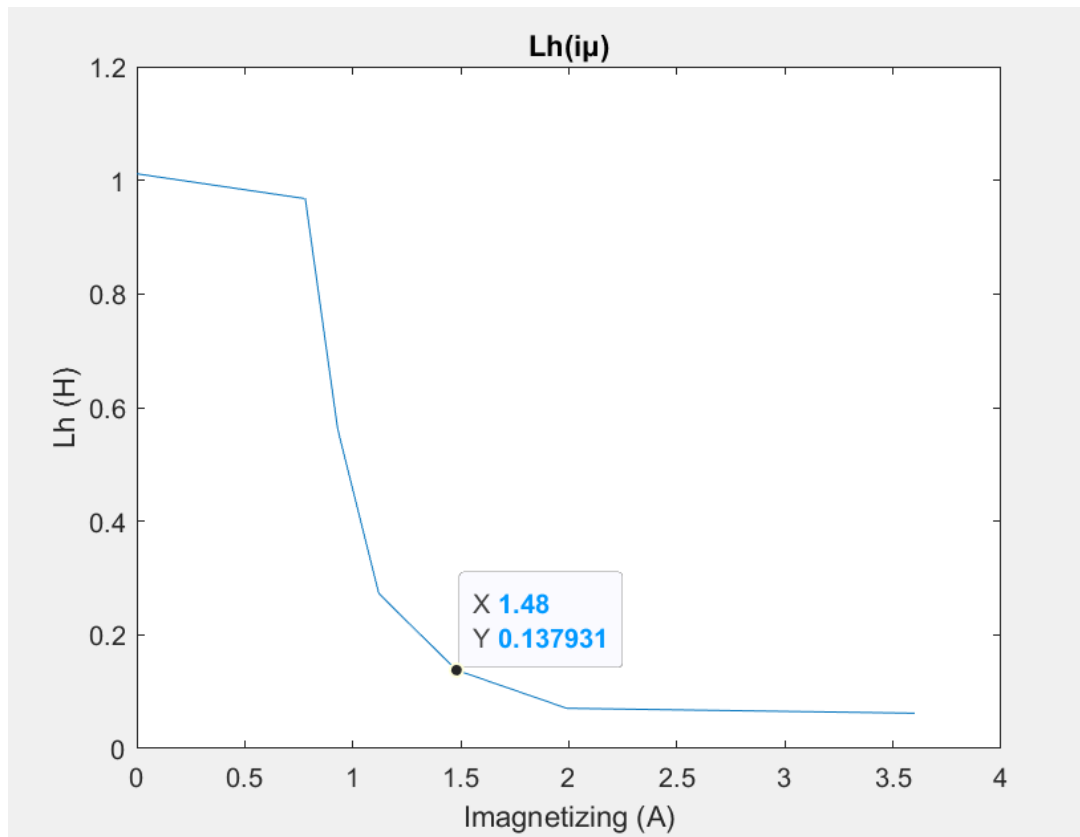
5.4.2 Ωμικό - επαγωγικό φορτίο

Το μοντέλο .slx στη Simulink

Θέτουμε την τάση του πρωτεύοντος στην ονομαστική τιμή των 230 V. Θα υπολογίσουμε τις τιμές της αντίστασης R και επαγωγής L του φορτίου λύνοντας το ισοδύναμο κύκλωμα ανηγμένο στο πρωτεύον. Τις τιμές R1, R2 θα πάρουμε ως $R_k/2$ και $X_{\sigma 1}$, $X_{\sigma 2}$ ως $X_k/2$. Επίσης θα συμπεριλάβουμε τις εμπεδήσεις R_{fe} , X_h , τις οποίες υπολόγισα ως $R_{fe} = \frac{U_1 N^2}{P_{fe}} = 471 \Omega$, $X_h = \frac{U_1 N^2}{Q_m} = 268 \Omega$, χρησιμοποιώντας τις μετρήσεις που πήρα από το εν κενώ κύκλωμα της άσκησης 5.1 για $U_1 = 230V$. Η τιμή X_h δεν έβγαζε ακριβή αποτελέσματα (απόκλιση $\sim 15\%$ από την ονομαστική τιμή I_{1N}), και γι' αυτό βρήκαμε από τις παραμέτρους την χαρακτηριστική κορεσμού (Φ_m προς i_m) του μετασχηματιστή και παραγωγίζοντας την, βρήκαμε την $L_h(i_m)$, όπως φαίνεται παρακάτω.

Διάγραμμα $L_h / I_{mag} (RMS)$

Παρατηρούμε την κύρια αυτεπαγωγικότητα να μένει περίπου σταθερή για ρεύμα μαγνήτισης ως και 1 Αμπέρ, και μετά να μειώνεται ραγδαία μέχρι να σταθεροποιηθεί στα 2 Αμπέρ.

Για ρεύμα I_{1N} , έχουμε $i_{\mu} = 1.5 \text{ A}$, άρα $L_h = 0.138 \text{ H}$, άρα $X_h = 44.33 \Omega$. Σύμφωνα με τις τιμές αυτές που βρήκαμε, λύσαμε το ισοδύναμο ως προς L (με μικρή τιμή της $R = 3.9\Omega$, ώστε η γωνία ϕ_2 να είναι μικρή, εφόσον το προκύπτον μέτρο της εμπέδησης φορτίου είναι περίπου 3.5). Για να λύσουμε το κύκλωμα ως προς την αντίδραση X_L , χρησιμοποιήσαμε εξισώσεις και σύμβολα από το Symbolic Math Toolbox. Παρακάτω φαίνεται ο κώδικας που υπολογίζει την επαγωγή L .

```

%calc_RLforI1n
Rk = 0.6153;
Xk = 0.46243;
Rfe = 470;
Xh = 44.33; %318.23;
V1N = 230;
I1N = 17.3913;
syms XL
Zload = j*(3.9)*XL/(3.9 + j*XL);
Zload = 4*Zload;
Z1 = Zload + Rk/2 + j*Xk/2;
Zcore = j*Rfe*Xh/(Rfe+j*Xh);
Z2 = Zcore*Z1/(Zcore + Z1);
Z2 = Z2 + Rk/2 + j*Xk/2;
Zmag = ((real(Z2))^2 + (imag(Z2))^2)^(1/2);
eq1 = Zmag == (V1N/I1N);
sol = solve(eq1, XL);
sol = double(sol)/(2*pi*50)

```

Προκύπτει η τιμή της $L = 0.0388 \text{ H}$, άρα $X_L = 12.1893 \Omega$, και με $R = 3.9 \Omega$, είναι $|Z_{load}| = 3.7145$.

Παρατίθενται οι μετρήσεις:

V1	230.00 V
V2	115.44 V
I1	17.25 A
I2	31.08 A
I2R	29.60 A
I2L	9.47 A
P1	3698.69 W
P2	3416.98 W

Υπολογισμοί:

Γωνία φάσης ϕ_1 : $\phi_1 = \arccos\left(\frac{P_1}{U_1 \cdot I_1}\right) = 21.1891^\circ$, $\cos(\phi_1) = 0.932$

Γωνία φάσης ϕ_2 : $\phi_2 = \arccos\left(\frac{P_2}{U_2 \cdot I_2}\right) = 17.7502^\circ$, $\cos(\phi_2) = 0.953$

Παρατηρούμε ότι έχουμε ικανοποιητικά μεγάλο ποσοστό πραγματικής προς φαινόμενη ισχύς, και ότι η γωνία ϕ_2 είναι μικρότερη της ϕ_1 , λόγω της μικρότερης επαγωγικής αντίδρασης στα δεξιά του δευτερεύοντος από τα δεξιά του πρωτεύοντος.

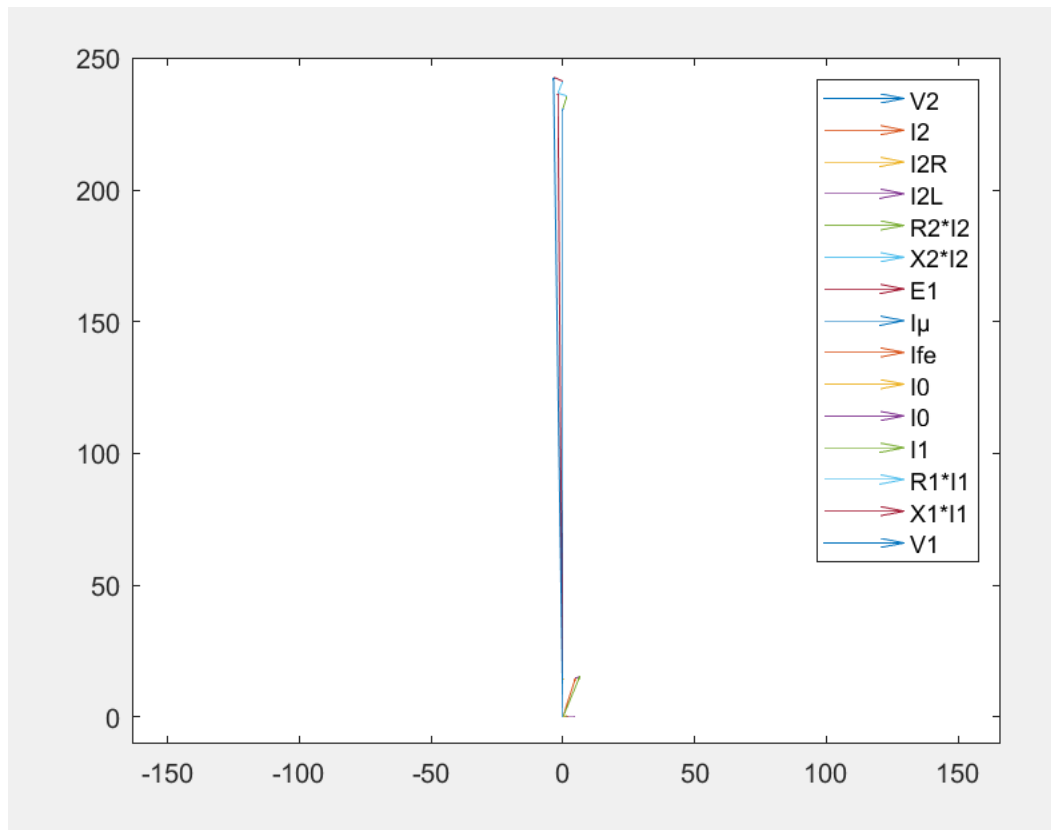
Διανυσματικό διάγραμμα:

Θέσαμε τις τιμές των X_{s1} , X_{s2} ως $X_k/2$ και των $R_1 = 0.29456 \Omega$ (από 5.1) και $R_2' = R_k - R_1 = 0.32074 \Omega$. Για να σχεδιάσουμε το διανυσματικό διάγραμμα χρησιμοποιήσαμε τον ακόλουθο κώδικα.

Κώδικας:

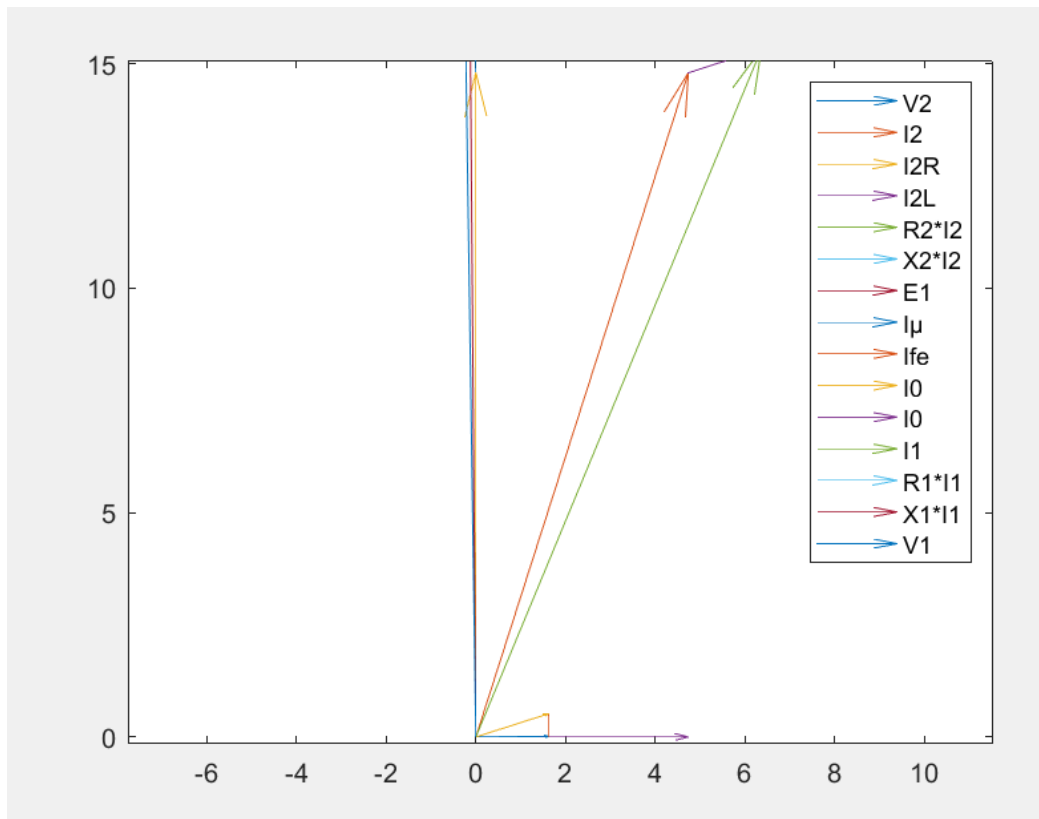
```
1 - R1 = 0.29456; %apo 5.1
2 - R2_anigm = 0.6153 - R1; %Rk - R1, Rk apo 5.2
3 - Xs1 = 0.46243/2;
4 - Xs2_anigm = 0.46243/2;
5 - V2_anigm = 233.82485992;
6 - I2_anigm = 15.99918187;
7 - I2_R_anigm = 15.79897702;
8 - I2_C_anigm = 2.52312286;
9 - f2 = -9.07406746*(pi/180);
10 - %Pfe = P1-P2-Pcu1-Pcu2, Ife=Pfe/V1
11 - %I0 = I1-I2', Im=(I0^2-Ife^2)^0.5
12 - Ife = 0.514779;
13 - Im = 1.258846;
14
15 - cla
16 - %V2'
17 - V2_V = V2_anigm;
18 - qV2 = quiver(0, 0, 0, V2_V, 'off');
19 - axis([-30 30 -10 250])
20 - set(qV2,'MaxHeadSize',0.01)
21 - hold on
22 - %I2'
23 - I2_U = I2_anigm*sin(f2);
24 - I2_V = I2_anigm*cos(f2);
25 - quiver(0, 0, I2_U, I2_V, 'off')
26 - %I2R, I2C
27 - quiver(0, 0, 0, I2_R_anigm, 'off')
28 - quiver(0, 0, -I2_C_anigm, 0, 'off')
29 - %R2'*I2'
30 - R2_U = R2_anigm*I2_U;
31 - R2_V = R2_anigm*I2_V;
32 - quiver(0, V2_V, R2_U, R2_V, 'off')
33 - %Xs2'*I2
34 - X2_X = R2_U;
35 - X2_Y = V2_V + R2_V;
36 - X2_U = Xs2_anigm*I2_anigm*(-cos(f2)); %sin(f2-90)
37 - X2_V = Xs2_anigm*I2_anigm*(sin(f2)); %cos(f2-90)
38 - quiver(X2_X, X2_Y, X2_U, X2_V, 'off')
39 - %E1
40 - E1_U = X2_X + X2_U;
41 - E1_V = X2_Y + X2_V;
42 - qE1 = quiver(0, 0, E1_U, E1_V, 'off');
43 -
44 - qE1 = quiver(0, 0, E1_U, E1_V, 'off');
45 - set(qE1,'MaxHeadSize',0.01)
46 - %Im
47 - %angle between E1,U2 is angle betwn Im, x axis
48 - %atan returns radians, cos() sin() take rad as
49 - E1_U2_angle = -atan((abs(E1_U)/E1_V))
50 - Im_U = Im*cos(-E1_U2_angle);
51 - Im_V = Im*sin(-E1_U2_angle);
52 - quiver(0, 0, Im_U, Im_V, 'off');
53 - %Ife
54 - Ife_U = Ife*sin(E1_U2_angle); %<0
55 - Ife_V = Ife*cos(E1_U2_angle);
56 - quiver(Im_U, Im_V, Ife_U, Ife_V, 'off')
57 - %I0
58 - I0_U = Im_U + Ife_U;
59 - I0_V = Im_V + Ife_V;
60 - quiver(0, 0, I0_U, I0_V, 'off');
61 - quiver(I2_U, I2_V, I0_U, I0_V, 'off');
62 - %I1
63 - I1_U = I2_U + I0_U;
64 - I1_V = I2_V + I0_V;
65 - quiver(0, 0, I1_U, I1_V, 'off');
66 - %R1*I1
67 - R1_U = R1*I1_U;
68 - R1_V = R1*I1_V;
69 - quiver(E1_U, E1_V, R1_U, R1_V, 'off');
70 - %X1*I1
71 - X1_X = E1_U + R1_U;
72 - X1_Y = E1_V + R1_V;
73 - X1_U = Xs1*(-I1_V) %X1I1 vartical to I1
74 - X1_V = Xs1*I1_U;
75 - quiver(X1_X, X1_Y, X1_U, X1_V, 'off')
76 - %V1
77 - V1_U = X1_X + X1_U;
78 - V1_V = X1_Y + X1_V;
79 - qV1 = quiver(0, 0, V1_U, V1_V, 'off');
80 - set(qV1,'MaxHeadSize',0.01)
81 - axis equal
82 - legend('V2', 'I2', 'I2R', 'I2C', 'R2*I2', 'X2*I2', 'I1', 'Ife', 'I0', 'I0', 'I1', 'R1*I1', 'X1*I1')
```

Επειδή πρόκειται για διανύσματα με πολύ διαφορετικό μήκος το ένα (τάσεις) από το άλλο (ρεύματα) θα παραθέσουμε στην αρχή ολόκληρο το διάγραμμα και μετά συγκεκριμένα μεγενθυμένα σημεία του διαγράμματος.

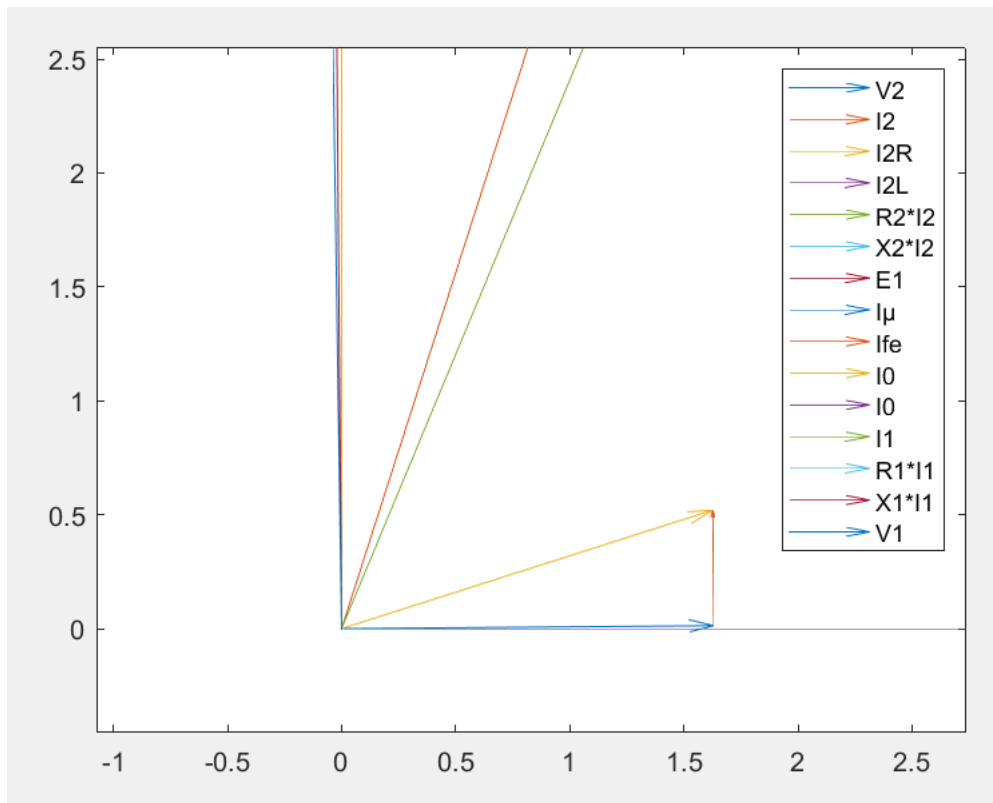
Διανυσματικό διάγραμμα φορτίου RL

Το διανυσματικό διάγραμμα για φορτίο RL. Παρατηρούμε ότι οι τάσεις V_2' , E_1 , V_1 δεν διαφέρουν πολύ σε μέτρο και ότι η διαφορά φάσης μεταξύ τους είναι αμελητέα.

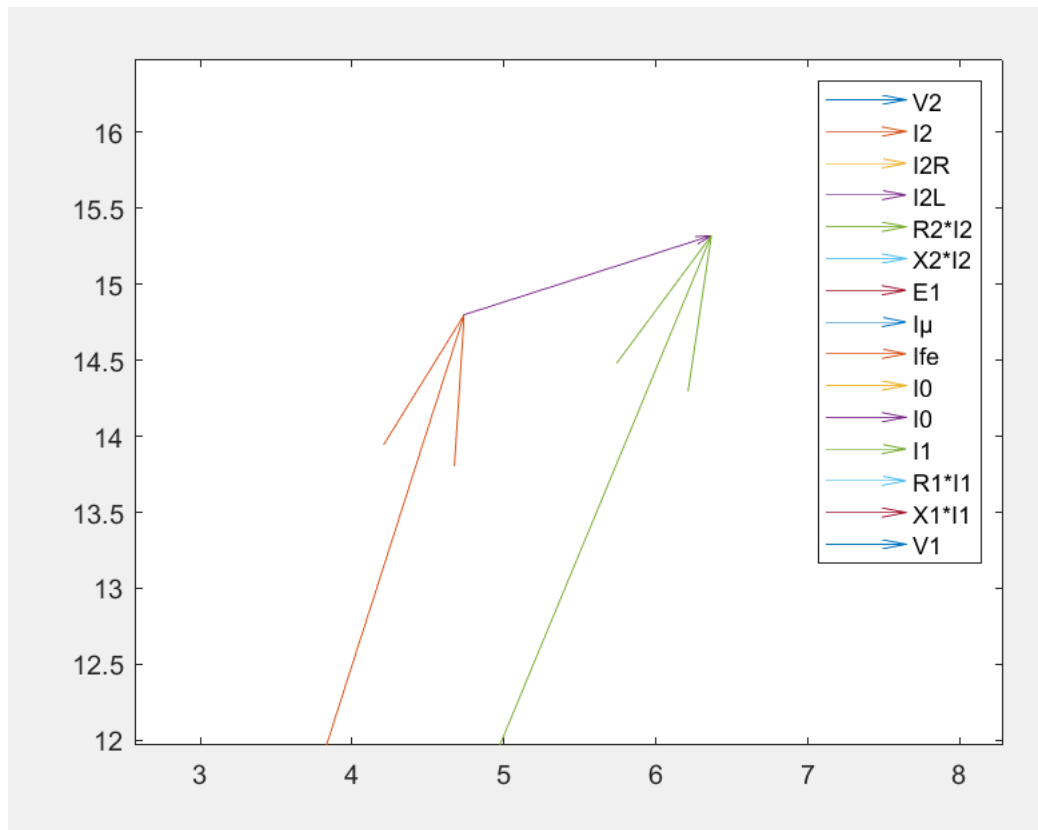
Μεγένθυση στα ρεύματα

Μεγεθύναμε το διάγραμμα ώστε να φαίνονται τα ρεύματα:
 Παρατηρούμε ότι το I_{2R} (κίτρινο) εφάπτεται πάνω στην V_2 , ενώ το I_{2L} (μωβ) είναι κάθετο και δεξιά αυτής. Το συνολικό I_2 (πορτοκαλί) δημιουργεί γωνία 17.75 μοίρες με την V_2 , και αφού προσθέσουμε το I_0 (μωβ) παίρνουμε το I_1 (πράσινο).

Μεγένθυση στα I_{fe} , I_{μ} , I_0

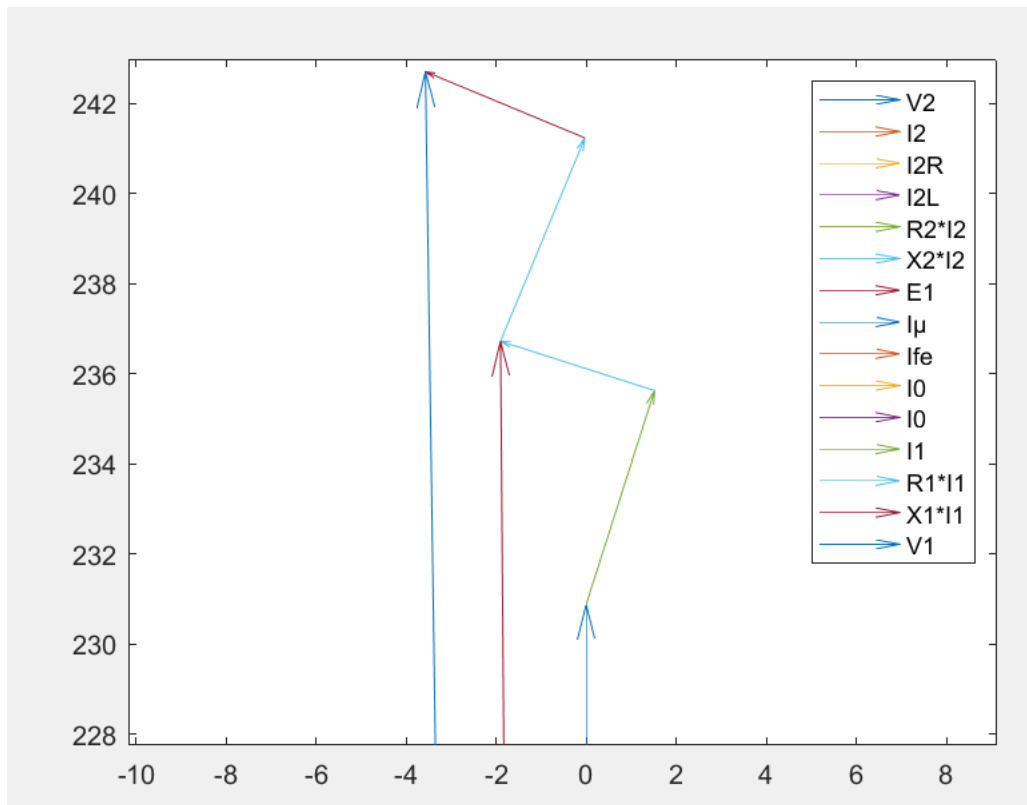
Μεγεθύνουμε ακόμα περισσότερο για να δούμε τα I_{fe} (πορτοκαλί), I_{μ} (μπλε), I_0 (κίτρινο), τα οποία υπολογίσαμε σύμφωνα με την μεθοδολογία της 5.1. Το I_{fe} είναι παράλληλο με την E_1 (η οποία εμφανίζει μία γωνία 1.07 μοίρες με την V_2) και το I_{μ} είναι κάθετο με αυτήν. Επειδή το I_0 είναι επί το πλείστον επαγωγικό ρεύμα (I_{μ} περίπου 3 φορές μεγαλύτερο από το I_{fe}) το I_0 δημιουργεί γωνία 71.65 μοίρες με την V_2 . Αυτήν την επαγωγική αντίδραση του πυρήνα θα αντισταθμίσουμε με το χωρητικό φορτίο στην επόμενη άσκηση.

Μεγένθυση στα I_2 , I_1 , I_0

Εδώ βλέπουμε καθαρότερα την πρόσθεση του I_0 (μωβ) στο I_2 (πορτοκαλί) που μας δίνει στο I_1 (πράσινο). Παρατηρούμε ότι το I_0 είναι αρκετά μικρότερο από τα I_2 και I_1 , αλλά η κλίση του επηρεάζει σχετικά την φάση ϕ_1 .

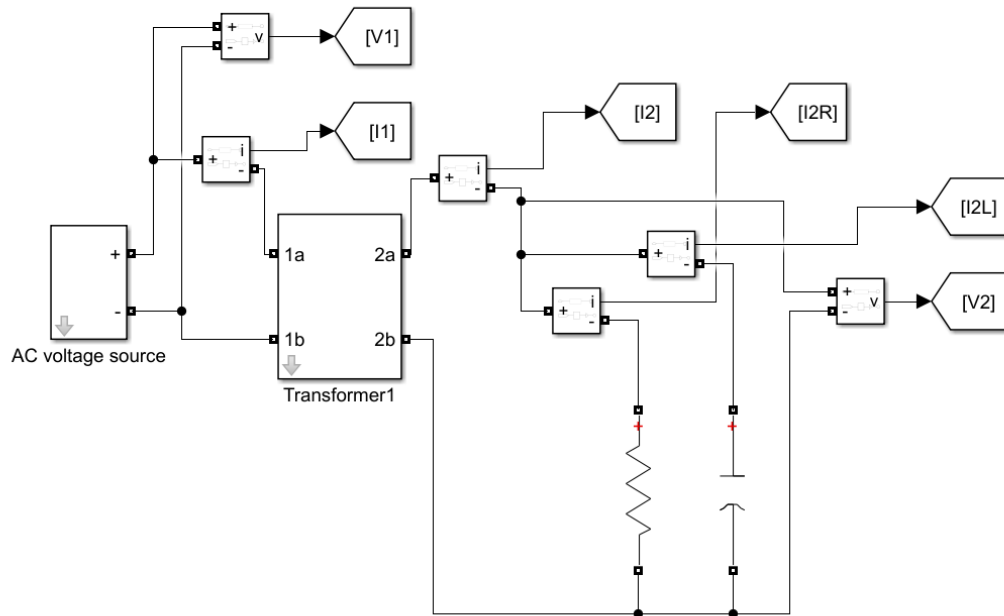

Μεγένθυση στις τάσεις

Εδώ φαίνεται το σύνολο των τάσεων στο ισοδύναμο κύκλωμα: V_2 (γαλάζιο, προς τα κάτω της εικόνας), $R_2 \cdot I_2$ (πράσινο), $jX_2 \cdot I_2$ (γαλάζιο), E_1 (κόκκινο), $R_1 \cdot I_1$ (γαλάζιο), $jX_1 \cdot I_1$ (κόκκινο), V_1 (μπλε). Παρατηρούμε μικρή διαφορά συνολικά στο μέτρο και την φάση των τάσεων μεταξύ τους.

Χρησιμοποιώντας τις συντεταγμένες των διανυσμάτων V_1 , I_1 μετρούμε το μέτρο του $I_1 = 16.59$, μικρότερο του 17.24 που παρατηρήσαμε από τις μετρήσεις και την τάση $V_1 = 242.73 \text{ V} > 230 \text{ V}$, δηλαδή μεγαλύτερη των μετρήσεων. Βρίσκουμε επίσης από τις συντεταγμένες των V_1 , I_1 την γωνία ϕ_1 ίση με 23.38 μοίρες μεγαλύτερη της 21.19 που υπολογίζουμε από τις μετρήσεις. Ο λόγος για αυτές τις διαφοροποιήσεις στα μεγέθη είναι κυρίως οι ανακριβείς τιμές των I_{fe} (εξαιτίας της διαίρεσης της ισχύς P_1 με την τάση V_1 , αντί της E_1), και ιδιαίτερα του I_μ , καθώς αγνοήσαμε την μεταβαλλόμενη με το ρεύμα μαγνήτισης I_μ επαγωγή L_h . Συνείσφεραν στις αποκλίσεις των μεγεθών του πρωτεύοντος και οι προσεγγιστικές τιμές των R_1 , R_2 , X_{s1} , X_{s2} .

5.4.3 Ωμικό - χωρητικό φορτίο

Το μοντέλο .slx στη simulink

Ακολουθώντας την ίδια προσέγγιση με πριν, υπολογίζουμε για αντίσταση $R = 3.7\Omega$, την τιμή του $C = 137.39 \mu\text{F}$, άρα $X_C = 23.1683 \Omega$, δηλαδή το $|Z_{\text{load}}| = 3.6537 \Omega$.

Παρατίθενται οι μετρήσεις:

V1	230.00 V
V2	116.91 V
I1	17.36 A
I2	31.99 A
I2R	31.59 A
I2C	5.04 A
P1	3983.45 W
P2	3694.18 W

Υπολογισμοί:

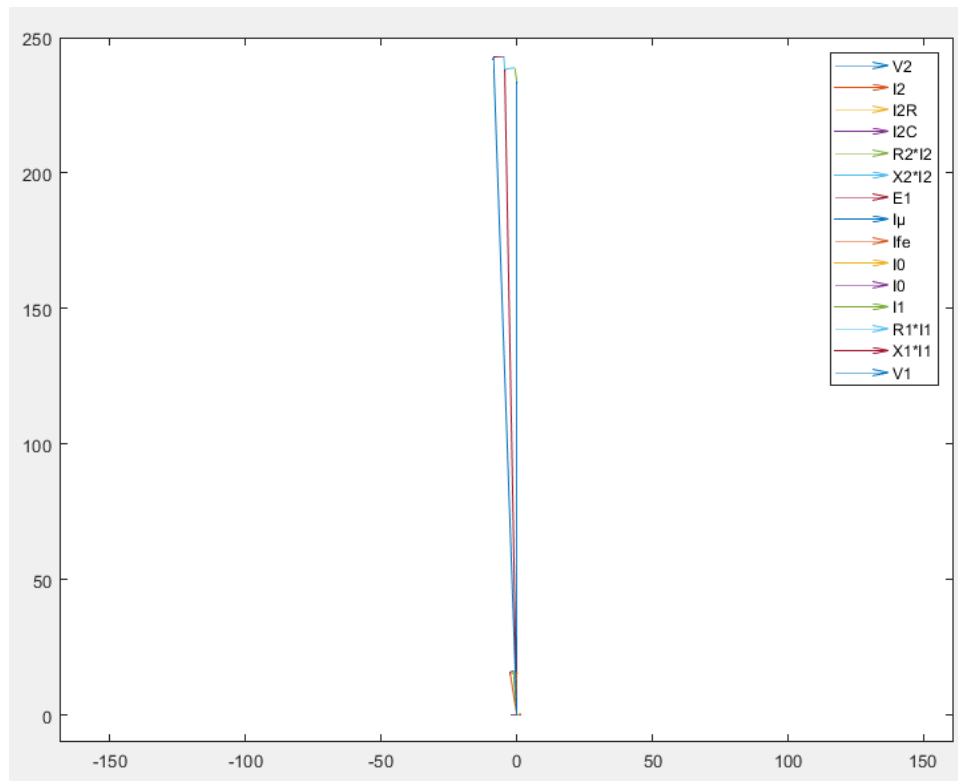
Γωνία φάσης ϕ_1 : $\phi_1 = \arccos\left(\frac{P_1}{U_1 \cdot I_1}\right) = -3.883^\circ$, $\cos(\phi_1) = 0.9977$
χωρητικός

Γωνία φάσης ϕ_2 : $\phi_2 = \arccos\left(\frac{P_2}{U_2 \cdot I_2}\right) = -9.074^\circ$, $\cos(\phi_2) = 0.9874$
χωρητικός

Παρατηρούμε ότι το χωρητικό φορτίο αντιστάθμισε την επίδραση της εσωτερικής στον πυρήνα επαγωγικής αντίδρασης ως προς το πρωτεύον και μείωσε σημαντικά την γωνία ϕ_1 . Η γωνία ϕ_2 έγινε αρνητική, αφού τώρα δεξιά της υπάρχει μόνο χωρητικό φορτίο. Στο command window μετά απο πράξεις με τις παραμέτρους του κυκλώματος, βρήκαμε επίσης ότι η Ζολική που βλέπουμε από το πρωτεύον έχει χωρητική συνιστώσα, άρα και η γωνία ϕ_1 είναι αρνητική. Και οι δύο συντελεστές ισχύος $\cos(\phi_1)$ και $\cos(\phi_2)$ τείνουν πιο κοντά στο 1. Εξίσου σημαντικό για σωστή αντιστάθμιση είναι το ρεύμα I_2R να είναι αρκετά μεγαλύτερο του I_2C (άρα και η P_2 αρκετά μεγαλύτερη της Q_2), άρα η αντίσταση R πρέπει να είναι πιο κοντά στο $|Z_{load}|$ από την X_C . Για αυτό τον λόγο δώσαμε στην αρχή τιμή της $R = 3.7 \Omega$, πιο κοντά στην 3.6537 από την $X_C = 23.1683 \Omega$.

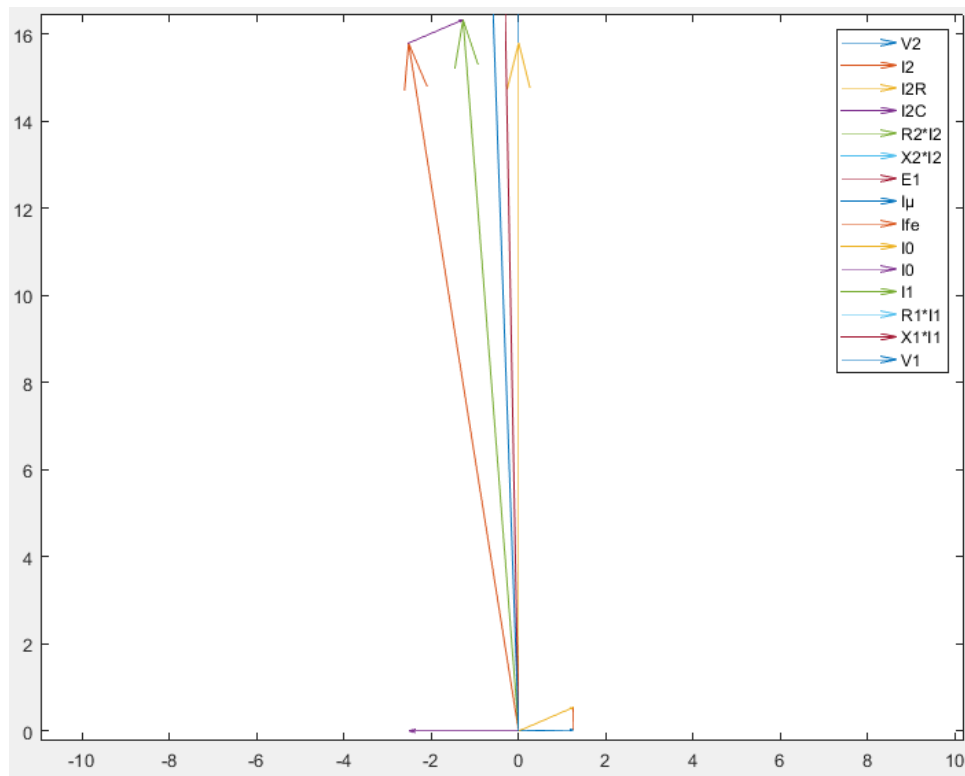
Διανυσματικό διάγραμμα:

Χρησιμοποιώντας τις ίδιες τιμές των εμπεδήσεων για το ισοδύναμο κύκλωμα με πριν και τις αντίστοιχες μετρήσεις των V_2 , I_2 , ϕ_2 , στον κώδικα που χρησιμοποιήσαμε και στην προηγούμενη άσκηση, σχεδιάζουμε το διανυσματικό διάγραμμα.

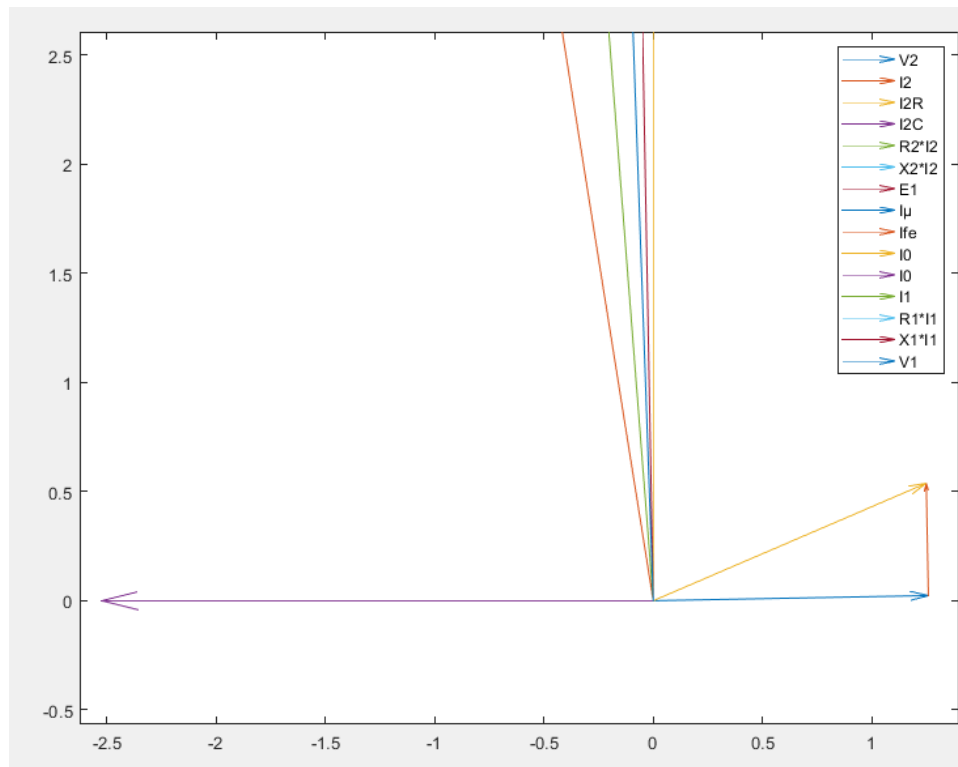
Συνολικό Διάγραμμα

Οι τάσεις είναι πολύ μεγαλύτερες από τα ρεύματα, άρα πρέπει να μεγενθύνουμε για να τα δούμε ξεκάθαρα, αλλά ήδη βλέπουμε ότι οι τάσεις είναι αρκετά όμοιες σε μέτρο με μικρή διαφορά φάσης μεταξύ τους.

Μεγένθυση στα ρεύματα

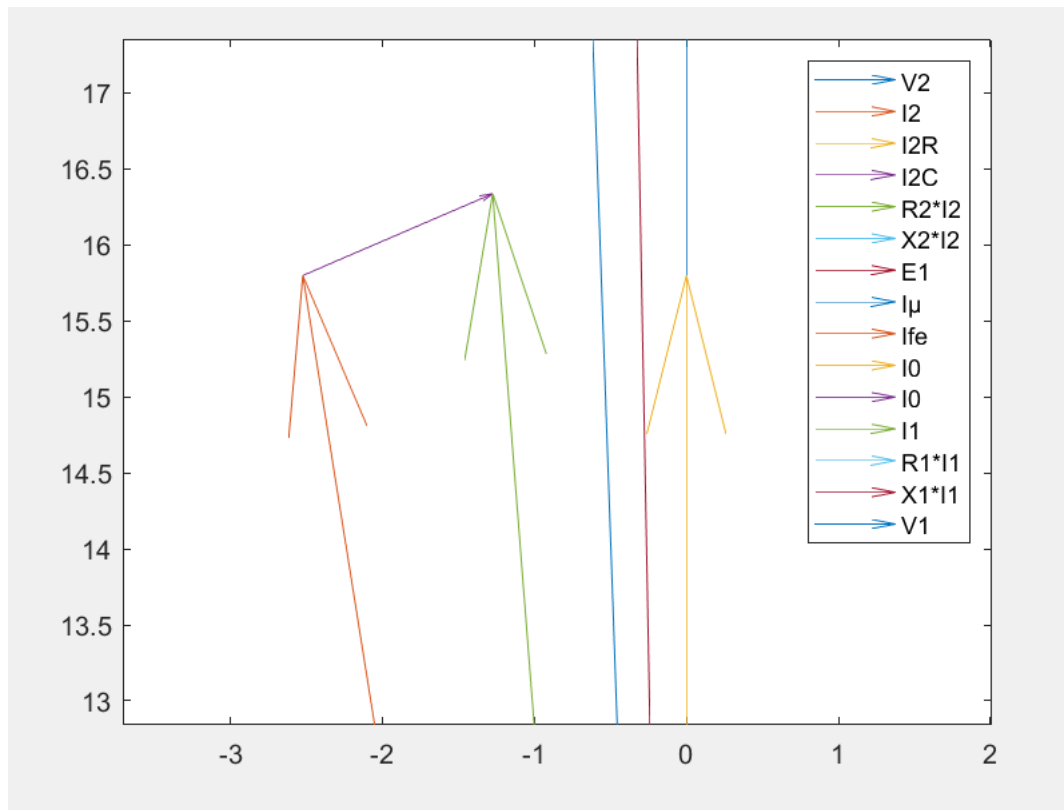
Παρατηρούμε ότι το I_{2R} (κίτρινο) εφάπτεται πάνω στην V_2 (μπλέ), ενώ το I_{2C} (μώβ) βρίσκεται κάθετα και αριστερά της. Τα I_{2R} και I_{2C} αθροίζονται για να δώσουν το I_2 (πορτοκαλί), το οποίο εμφανίζει αρνητική γωνία -9.07 μοιρών. Προσθέτοντας σε αυτό το I_0 (μώβ), το οποίο έχει συνιστώσα επαγωγικού ρεύματος, παίρνουμε το I_1 (πράσινο) με γωνία ϕ_1 , μικρότερη σε μέτρο της ϕ_2 .

Μεγένθυση στο τρίγωνο ρευμάτων (I_0 , I_μ , I_{fe})

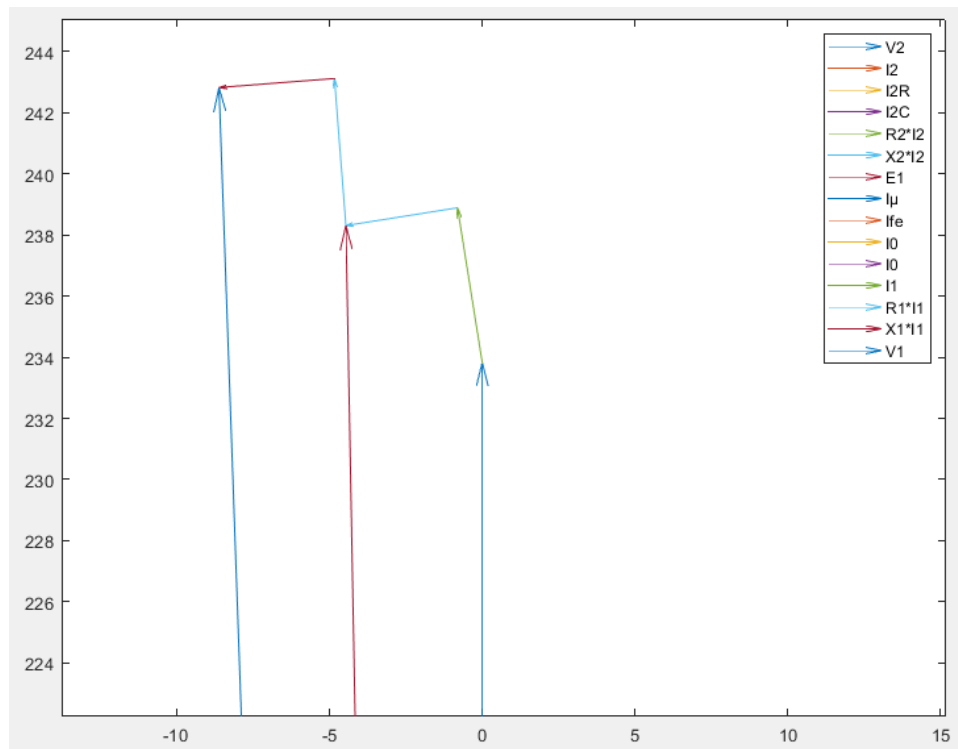
Βλέπουμε το ρεύμα απωλειών σιδήρου I_{fe} (πορτοκαλί) και το ρεύμα μαγνήτισης I_μ (μπλέ), και αθροίζοντάς τα, έχουμε το ρεύμα I_0 (κίτρινο).

Βλέπουμε ταυτόχρονα το χωρητικό ρεύμα φορτίου I_{2C} (μώβ), και παρατηρούμε ότι αν είχαμε επιλέξει μεγαλύτερη X_C (και άρα μικρότερη R), θα ήταν $I_{2C} \approx I_\mu$, και θα είχαμε ακόμα μεγαλύτερο Συντελεστή Ισχύος στο πρωτεύον.

Μεγένθυση στα I_2 , I_0 , I_1

Εδώ φαίνεται ξεκάθαρα πως προκύπτει το I_1 από πρόσθεση του I_0 στο I_2 . Παρατηρούμε ότι το I_1 εδώ έχει αρνητική γωνία, αρα η Ζολική που βλέπουμε από το πρωτεύον έχει χωρητική συνιστώσα, όπως είχαμε επιβεβαιώσει και από τις μετρήσεις.

Μεγένθυση στις τάσεις

Εδώ βλέπουμε πως προκύπτει από την V_2 (μπλέ) με πρόσθεση των $R_2 \cdot I_2$ (πράσινο) και $jX_2 \cdot I_2$ (γαλάζιο) η τάση E_1 (κόκκινο). Προσθέτουμε στην E_1 τα $R_1 \cdot I_1$ (γαλάζιο) και $jX_1 \cdot I_1$ (κόκκινο) για να πάρουμε την V_1 (μπλε).

Χρησιμοποιήσαμε τις συντεταγμένες των I_1 και V_1 για να υπολογίσουμε από το διανυσματικό διάγραμμα τα μέτρα των παραπάνω και την γωνία ϕ_1 που σχηματίζεται μεταξύ τους. Το μέτρο του I_1 βρήκαμε να είναι 16.39 μικρότερο του 17.36 που μετρήσαμε στο μόντελο της Simulink, και το μέτρο της τάσης V_2 βρήκαμε να είναι 242.98 μεγαλύτερο του 230 που μετρήσαμε. Την γωνία ϕ_1 βρήκαμε -2.4281 μοίρες, που αποκλίνει σχετικά από την τιμή -3.883 που μετρήσαμε, αλλά είναι και αυτή μικρή και αρνητική. Αυτά τα σφάλματα τα αποδίδουμε κυρίως στις ανακριβείς τιμές των I_{fe} και I_m (βρίσκουμε το I_{fe} διαιρώντας την P_{fe} με V_1 αντί για E_1 , και δεν παίρνουμε υπόψη την μεταβολή της L_h), που επηρεάζουν το I_1 μέσω του I_0 , άρα και την V_1 . Συνεισφέρουν στα σφάλματα οι προσεγγιστικές τιμές των εμπεδήσεων του ισοδύναμου κυκλώματος.

ΑΣΚΗΣΗ 2

ΤΡΙΦΑΣΙΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΗΣ

5. Διεξαγωγή της άσκησης

Τριφασικός μετασχηματιστής:

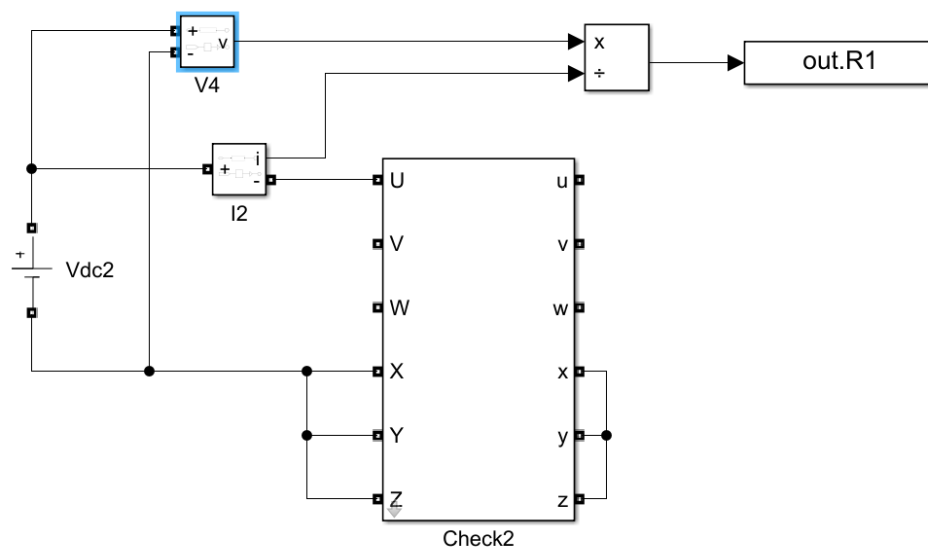
Ονομαστικά μεγέθη: Φασική τάση : $V_1=230V$ $V_2=115V$

Φαινόμενη ισχύς: $P_N=12KVA$

5.1 Μετρήσεις ενός τριφασικού μετασχηματιστή

Πραγματοποιούμε την παρακάτω συνδεσμολογία δηλαδή:

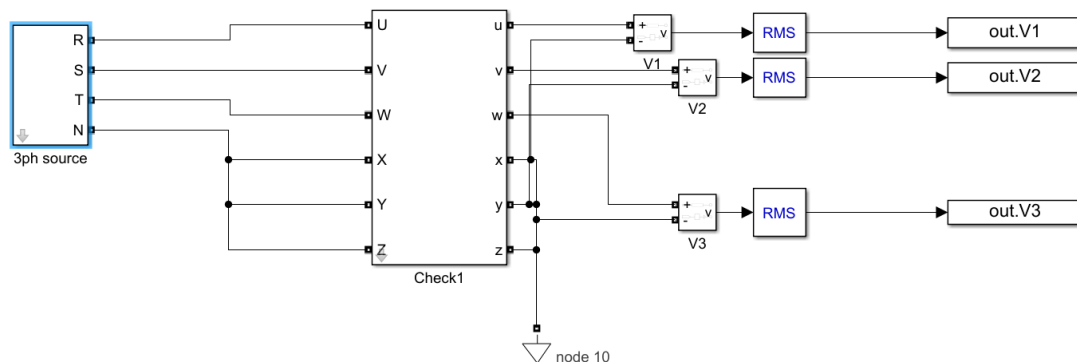
Βραχυκυκλώνουμε στο πρωτεύον και στο δευτερεύον τα XYZ και xyz μεταξύ τους. Για να μετρήσουμε την αντίσταση του πρωτεύοντος τοποθετούμε στα άκρα UX του πρωτεύοντος μια DC πηγή τάσης 10V και παρεμβάλουμε σε σειρά ένα αμπερόμετρο. Λόγω της DC τάσης δεν έχουμε μεταβαλλόμενη μαγνητική ροή, επομένως δεν έχουμε λειτουργία του μετασχηματιστή με αποτέλεσμα η διαίρεση της RMS τιμής της τάσης με την αντίστοιχη του ρεύματος να μας δίνει την αντίσταση R1 του πρωτεύοντος (0.2989).

1	0.2989

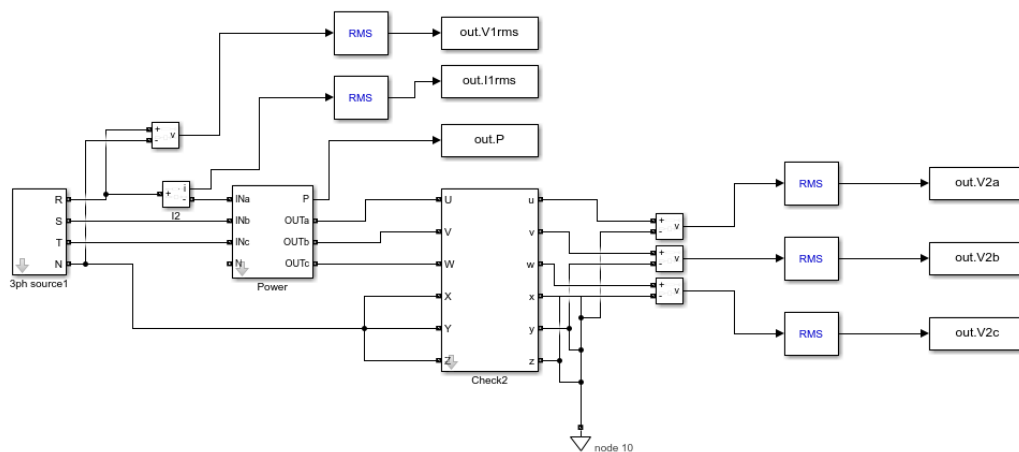
Με παρόμοιο τρόπο προκύπτει για το δευτερεύον $R2=0.09$.

B)

Πραγματοποιούμε συνδεσμολογία Υγ για τον τριφασικό μετασχηματιστή (ανοιχτοκυκλωμένο δευτερεύον) και τον τροφοδοτούμε με την τριφασική πηγή τάσης στην οποία δίνουμε πολική τάση 400V ώστε να έχουμε ονομαστική φασική τιμή 230 V. Τοποθετώντας ένα βολτόμετρο στο δευτερεύον(εδώ έχει τοποθετηθεί ένα σε κάθε φάση για να διαπιστωθεί η ισότητα των τάσεων) μετράμε την τάση και υπολογίζουμε τον λόγο $V1N/V20 = 230/121,35 = 1.89$ όπως και θα περιμέναμε (πολύ κοντά στον λόγο μετασχηματισμού).

5.2 Λειτουργία εν κενώ

Με την συνδεσμολογία που βλέπουμε παραπάνω (μετασχηματιστής Υγ,ανοιχτοκυκλωμένο δευτερεύον) παίρνουμε τις ακόλουθες μετρήσεις (P_0, I_0, V_{20}) και στη συνέχεια υπολογίζουμε κατάλληλα τις υπόλοιπες ζητούμενες παραμέτρους (ώστε να γίνουν μετά οι γραφικές παραστάσεις).

Το βαττόμετρο υπολογίζει απευθείας την τριφασική ισχύ P_0 .

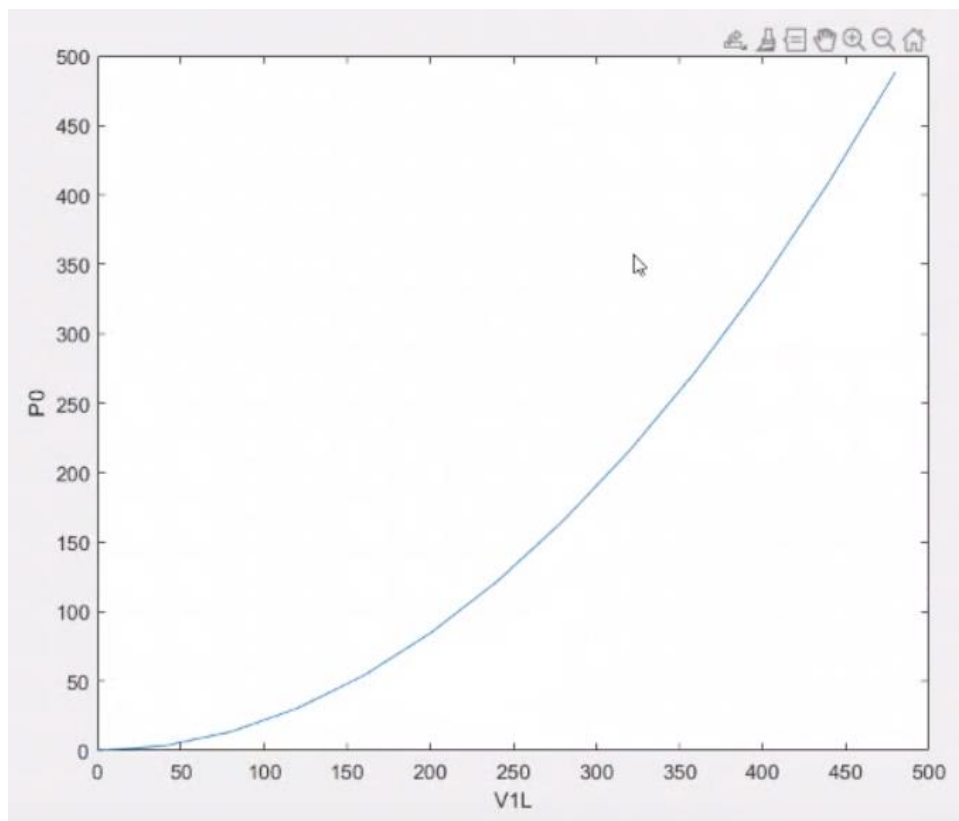
Υπολογίσαμε το $\cos\phi_0$ από την σχέση $\cos\phi_0 = \frac{P_0}{\sqrt{3} \cdot V_1 \cdot I_0}$ και τις απώλειες σιδήρου από τη σχέση $P_{fe} = P_0 - 3 \cdot R \cdot I_1^2$ όπου $R=0.298$

$P_0(W)$	$I_0(A)$	$V_{1L}(\text{πολική})$	$\cos\phi_0$	$V_{20}(V)$	$P_{fe}(W)$
0	0	0	0	0	0
3.3763	0.0873	40	0.5582	21.1050	3.3695
13.5061	0.1745	80	0.5585	42.2099	13.4789
30.3594	0.2618	120	0.5579	63.3146	30.2981
54.0079	0.3490	160	0.5584	84.4196	53.8990
84.3999	0.4364	200	0.5582	105.9247	84.2296
121.4650	0.5236	240	0.5580	126.6296	121.2199
165.3230	0.6109	280	0.5580	147.7344	164.9893
215.9380	0.7003	320	0.5563	168.8342	215.5000
273.2530	0.8036	360	0.5453	189.9314	272.6757
337.6050	0.9669	400	0.5040	211.0278	336.7692
409.1990	1.3767	440	0.39	232.1831	407.5046
488.4250	2.1612	480	0.27	253.0145	484.2493

Πίνακας 4. Μετρήσεις τριφασικού MT εν κενώ

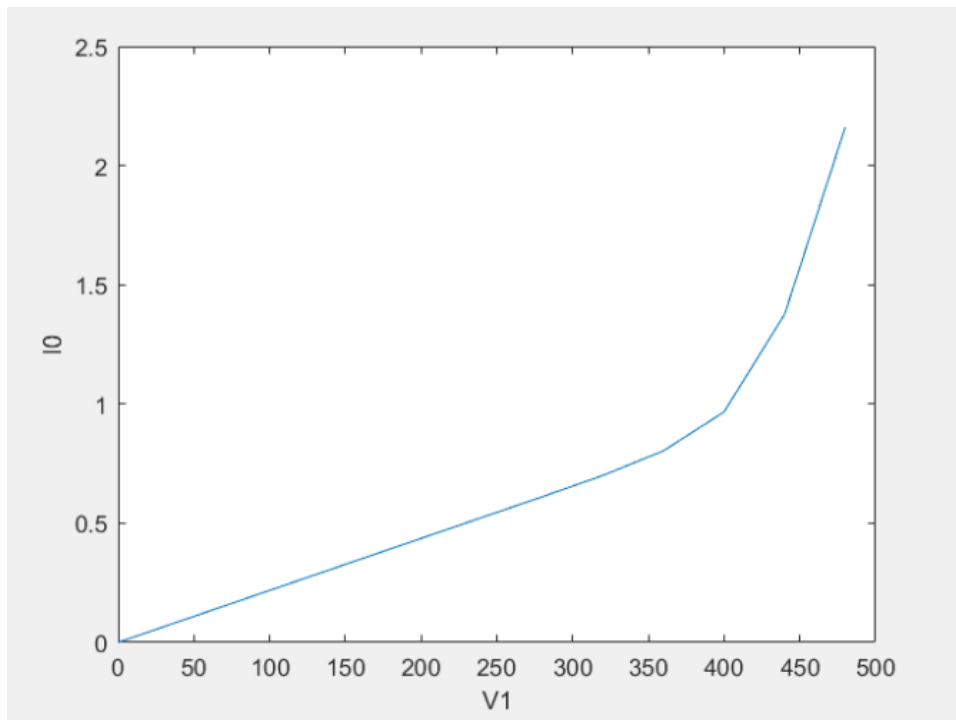
Από τις παραπάνω μετρήσεις παρατηρούμε ότι όταν αυξήσουμε την τάση πάνω από την ονομαστική της τιμή ο πυρήνας οδηγείται στον κόρο (κόρος βρόχου υστέρησης) και επομένως παρατηρούμε μεγαλύτερη αύξηση του ρεύματος (εκθετική) σε σχέση με πριν (γραμμική) για ίδια αύξηση της τάσης(άρα και της μαγνητικής ροής) απότομη πτώση του συντελεστή ισχύος και πιο απότομη αύξηση των απωλειών πυρήνα. Οι απώλειες σιδήρου είναι πολύ κοντά στην τιμή της ισχύος P_0 λόγω της πολύ μικρής αντίστασης τυλιγμάτων.

Τα προαναφερθέντα επιβεβαιώνονται και από τα διαγράμματα που ακολουθούν:

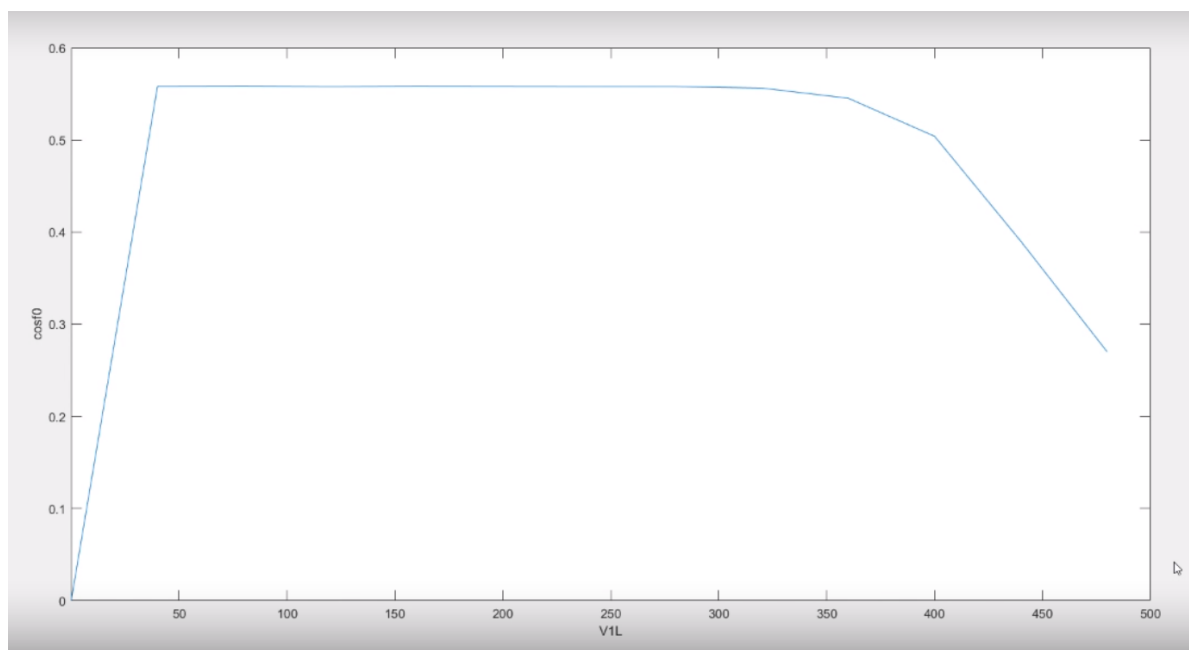
Διάγραμμα $P_0=f(V_{1L})$

Όπως και θα περιμέναμε παρατηρούμε την τετραγωνική εξάρτηση της ισχύος από την τάση

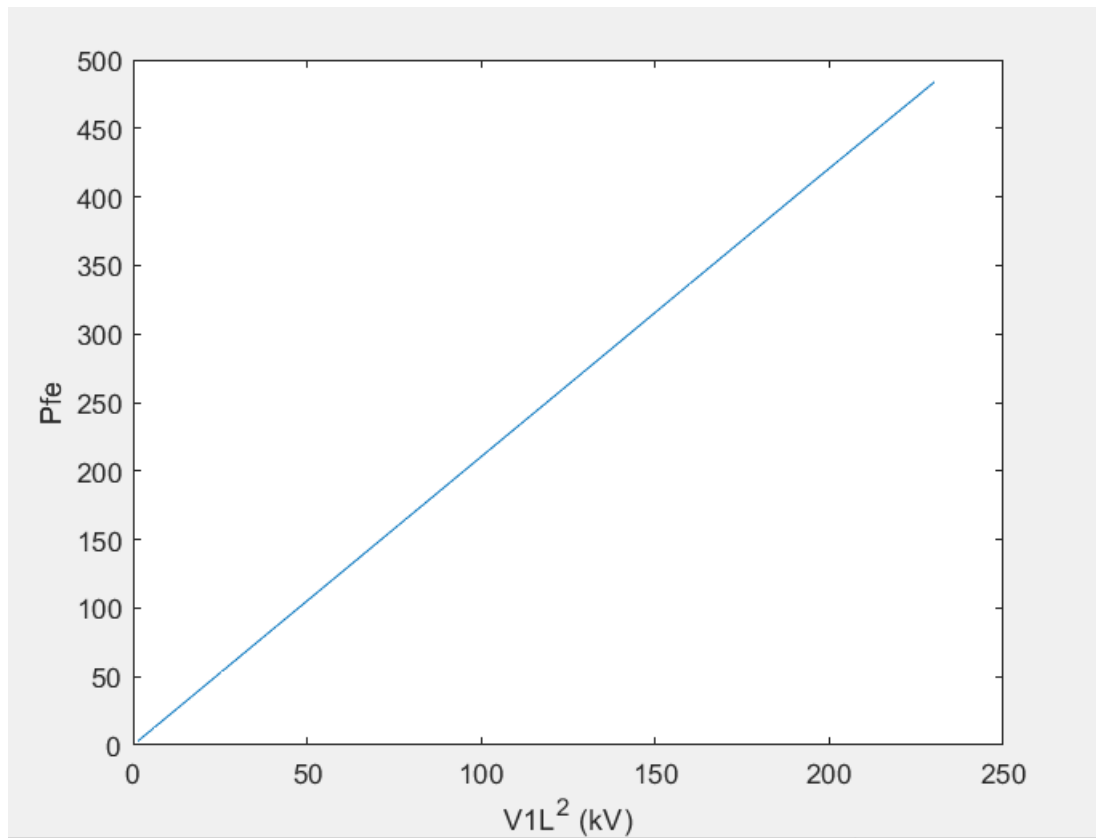
Διάγραμμα $P_0=f(V_1L)$

Όπως και θα αναμέναμε το ρεύμα μεταβάλλεται αρχικά γραμμικά με την τάση μέχρι το σημείο κορεσμού του μετασχηματιστή όπου παρουσιάζει εκθετική αύξηση.

Διάγραμμα $\cos\phi=f(V_1L)$

Παρατηρούμε την απότομη πτώση λόγω του ότι ο μετασχηματιστής οδηγείται στο κόρο.

Διάγραμμα $P_{fe}=f(V1L)$

Παρατηρούμε την γραμμική σχέση μεταξύ των απωλειών σιδήρου και του τετραγώνου της τάσης

Θεωρούμε αμελητέες την σκέδαση και τις απώλειες των τυλιγμάτων του μετασχηματιστή.

Εφαρμόζουμε τάση $V1$ στα άκρα της R_{fe} και ισχύει η σχέση: $P_{fe} = \frac{V1^2}{R_{fe}}$

Έχουμε μονοφασικό ισοδύναμο, άρα $P_{fe} = 336.7692/3 = 112,2564$ και

$$V1 = \frac{400}{\sqrt{3}} = 230V.$$

$$\text{Επομένως, } R_{fe} = \frac{V1^2}{P_{fe}} = 471,24262 \Omega$$

$$\text{Για το ρεύμα ισχύει: } I_{fe} = \frac{V1}{R_{fe}} = 0.4860 A$$

Ισχύει ότι : $I_0 = 0.9669 = \sqrt{I_{fe}^2 + I_{\mu}^2}$ άρα $I_{\mu} = 0,8359 A (<1)$

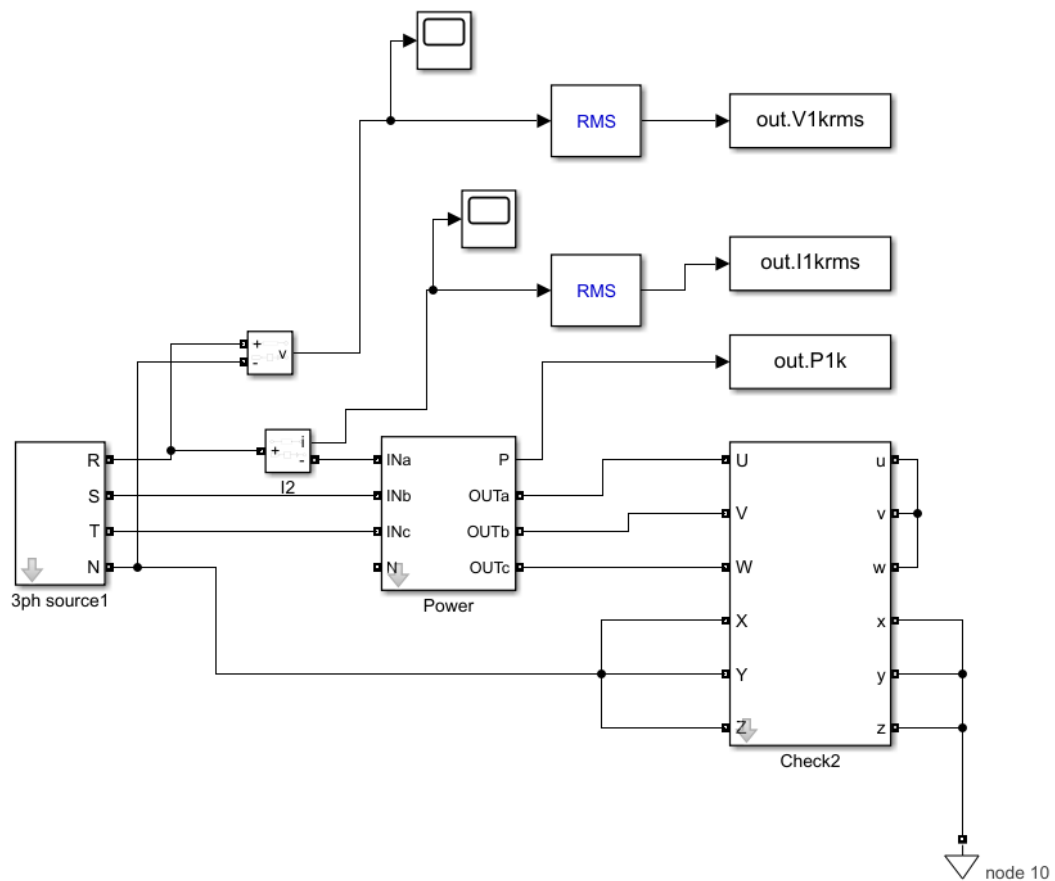
$$I_{\mu} = \frac{V_1}{X_h} \Rightarrow X_h = 275,15 \Omega$$

$$\omega L_h = X_h \Rightarrow L_h = X_h / 2 * \pi * f = 0,8758 H. \text{ όπου } f = 50 \text{ Hz.}$$

5.3 Βραχυκυκλώματα

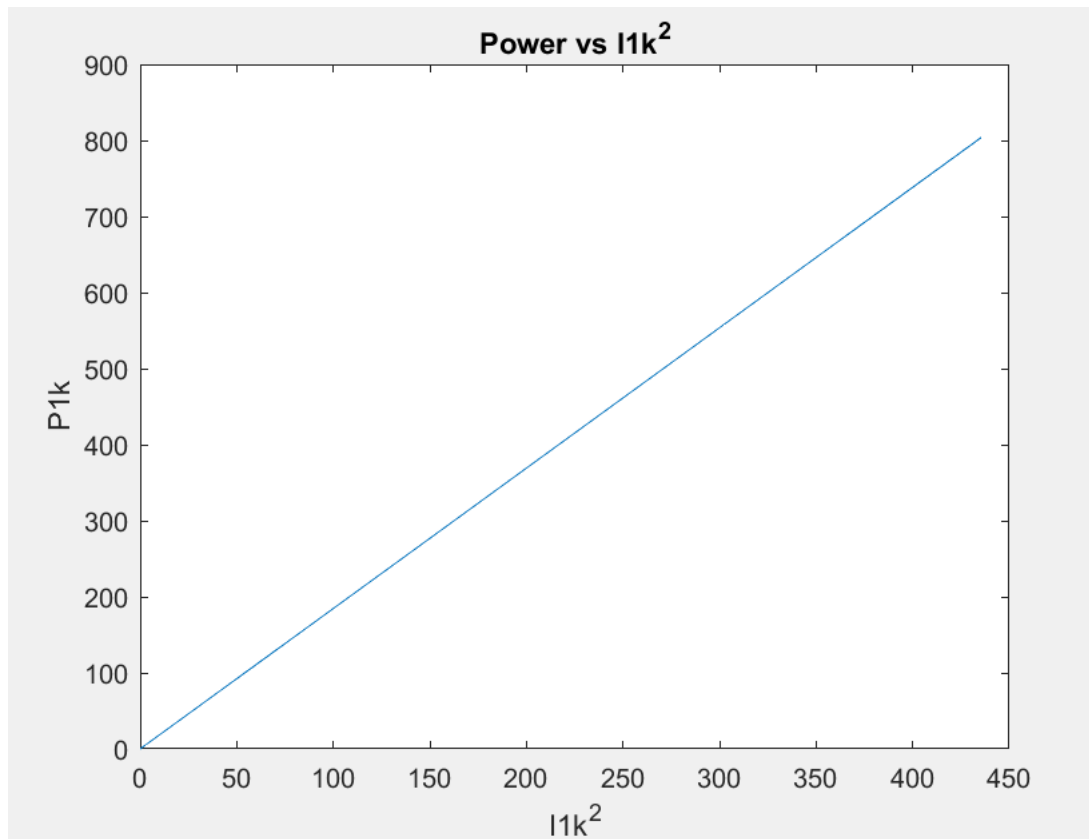
Πραγματοποιούμε την παρακάτω συνδεσμολογία βραχυκυκλώνοντας το δευτερεύον ,υπολογίζουμε όπως και στην μονοφασική περίπτωση την εμπέδηση $Z_{1k}=0.7697$ και το ονομαστικό ρεύμα $I_{1N}=1200/2/(230)=17.39A$ και μεταβάλλουμε την τάση της μέχρι η φασική της τιμή να είναι $17.39*0.7697*1.2=16.0632V$. Παίρνουμε τελικά τις παρακάτω μετρήσεις.

V1k	I1k	P1k
0	0	0
1.3386	1.7391	5.5829
2.6772	3.4783	22.3316
4.0158	5.2175	50.2462
5.3545	6.9565	89.3265
6.6930	8.6958	139.5727
8.0316	10.4348	200.9847
9.3703	12.1742	273.5625
10.7087	13.9131	357.3061
12.0476	15.6524	452.2156
13.3859	17.3915	558.2909
14.7248	19.1306	675.5318
16.0632	20.8699	803.9387

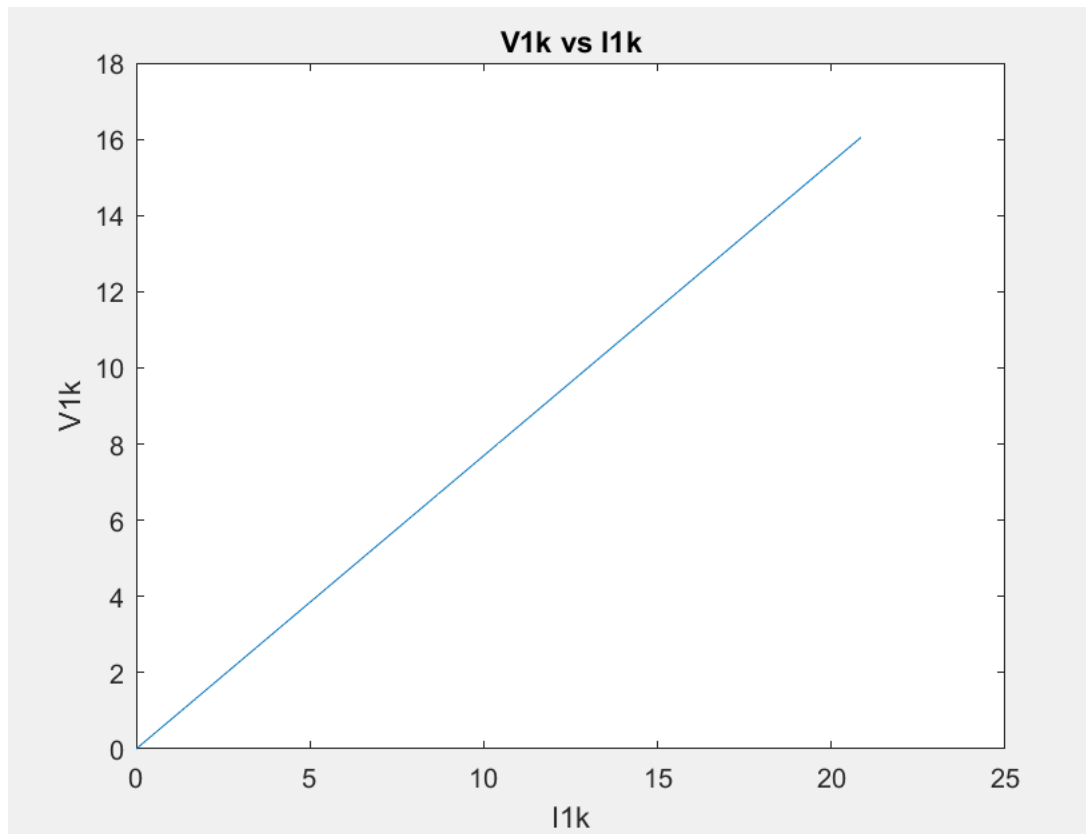
Συνδεσμολογία στο *slx*

Διάγραμμα $P_{1k}=f(I_{1k}^2)$

Παρατηρούμε γραμμική σχέση όπως και θα αναμέναμε από τον τύπο της ισχύος

Διάγραμμα $V1K=f(I1k)$

Η αντίσταση $Z1k$ μένει σταθερή (εφόσον $I_m < 1\text{ A}$) άρα η $V1$ αυξάνεται γραμμικά με το $I1$.

Υπολογισμοί:

$$\text{Ωμική αντίσταση } Rk = \frac{P1k}{3I1k^2} = 0.61527 \Omega$$

$$\text{Επαγωγική αντίδραση : } Xk = \frac{Q1k(1ph)}{I1k^2}, \text{ όπου } Q1k(1ph) = \sqrt{(V1k * I1K)^2 - (P1k/3)^2} = 139.8733, \text{ άρα } Xk = 0.46245 \Omega$$

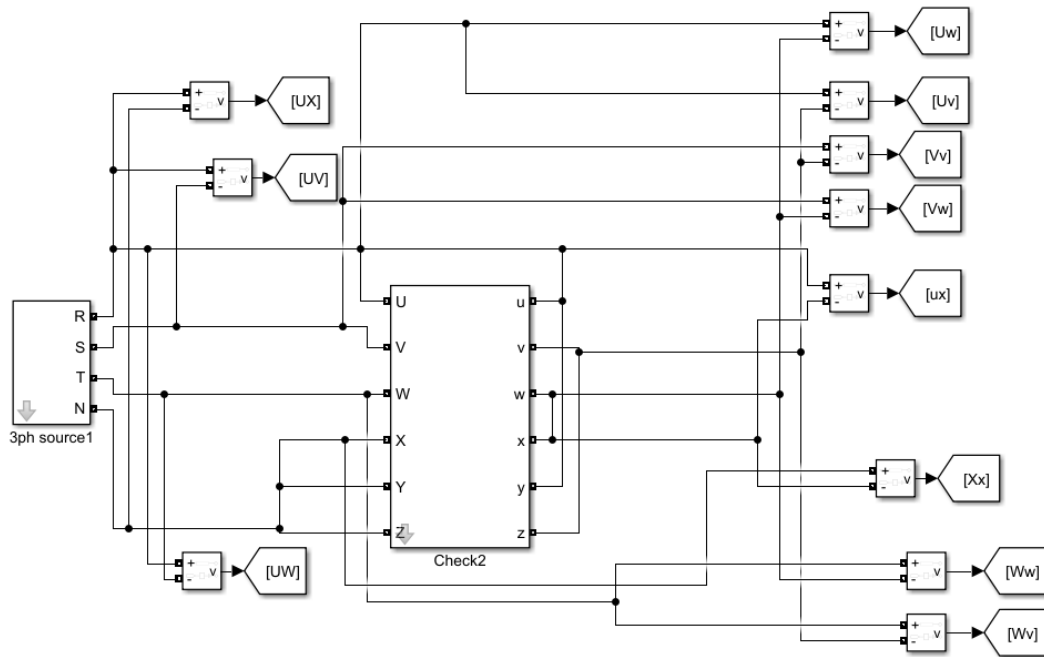
$$\text{Μιγαδική Εμπέδηση: } Z1k = R1k + jX1k, |Z1k| = 0.7697\Omega$$

$$\text{Σχετική ωμική πτώση τάσης: } \frac{URk}{U1N} = \frac{Rk * I1N}{U1N} = 0.04652$$

$$\text{Σχετική επαγωγική πτώση τάσης: } \frac{UXk}{U1N} = \frac{j * Xk * I1N}{U1N} = 0.03497$$

Σχετική τάση βραχυκύκλωσης: $u_{1k} = \frac{Z_{1k} \cdot I_{1N}}{U_{1N}} = 0.05820$

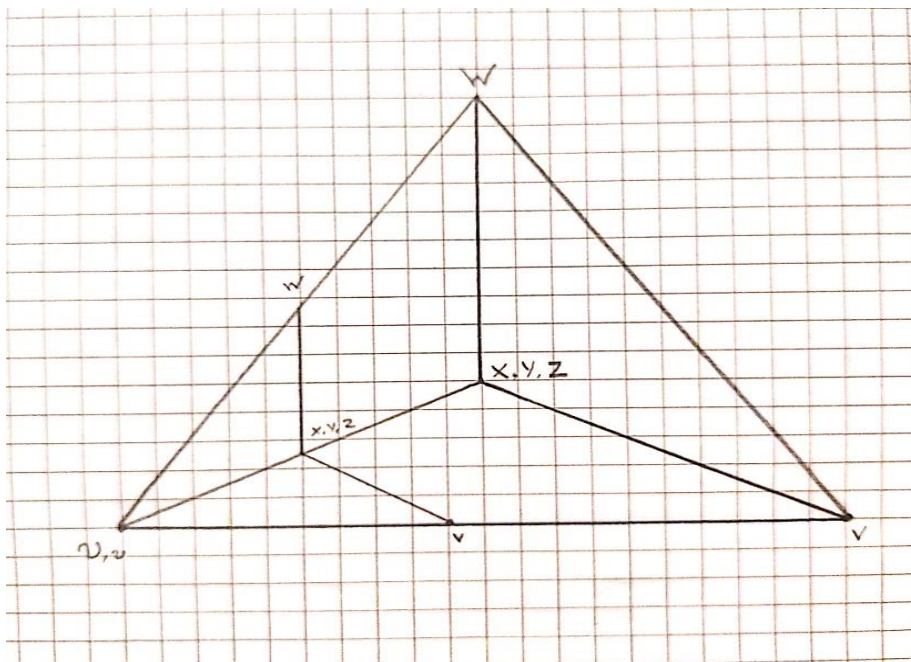
5.5 Προσδιορισμός ομάδας συνδεσμολογίας

Το μοντέλο .slx της simulink

	V_{UX}	V_{UV}	V_{UW}	V_{ux}	V_{Vv}	V_{Vw}	V_{Uv}	V_{Uw}	V_{Wv}	V_{Ww}	V_{Xx}
γ_y	230.1	398.4	398.5	230.1	108.1	310.3	309.6	308.6	309.5	108.3	0.0
γ_d	229.9	398.2	398.4	122.3	298.8	297.6	122.2	122.3	416.7	300.3	107.9

Για τον προσδιορισμό της ομάδας συνδεσμολογίας , ακολουθούμε επακριβώς τα βήματα που περιγράφονται αναλυτικά στο θεωρητικό κομμάτι της εργαστηριακής άσκησης των τριφασικών μετασχηματιστών.

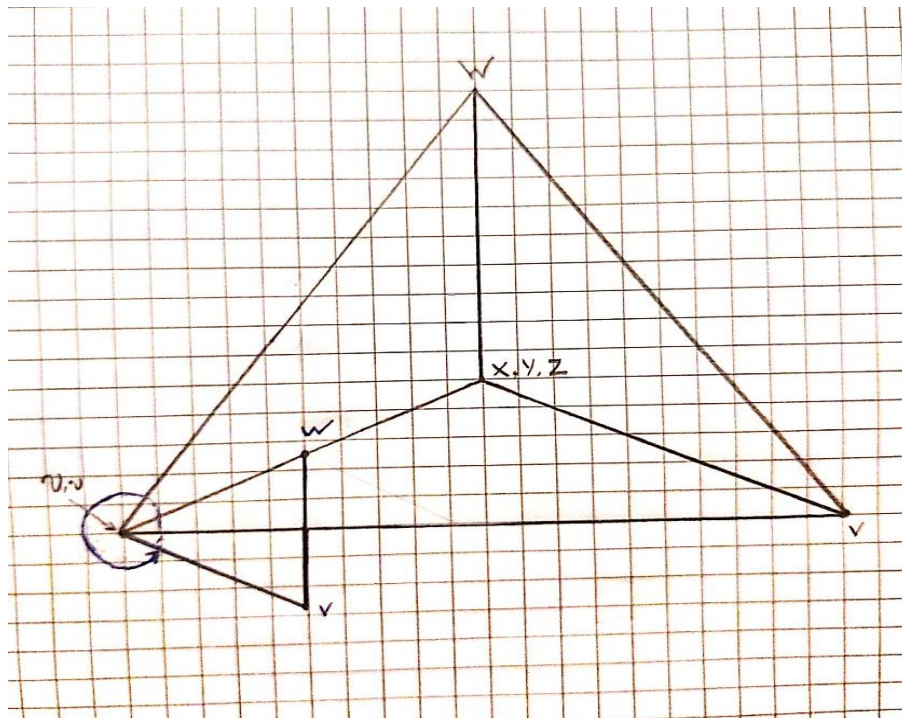

Σχ.Α

Επιλέγοντας τα διανύσματα UV, uv πως η γωνία μεταξύ τους είναι ίση με :

$\Phi_1 = (UV, uv) = 0^\circ$. Συνεπάγεται , λοιπόν , πως ο χαρακτηριστικός αριθμός είναι ίσος με 0 (αφού $(\Phi_1/30^\circ) = 0$).

Επομένως, έχουμε συνδεσμολογία τύπου **Υγ0** .

Σχ.Β

Ομοίως , για το δεύτερο σχήμα παρατηρούμε για τα ίδια διανύσματα πως η γωνία μεταξύ τους είναι :

$\phi_2 = (UV, uv) = 330^\circ$. Άρα το χαρακτηριστικός αριθμός είναι ίσος με : $(330/30) = 11$.

Επομένως , έχουμε συνδεσμολογία : **Yd11**